

**PROGRAM ROZWOJU
SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO
GMINY PRZEMKÓW NA LATA 2016 - 2020**

PRZEMKÓW 2016

Spis treści

Wstęp	5
CZĘŚĆ I - DIAGNOZA	6
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	6
2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.....	7
2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna gminy	7
2.2 Oświata i edukacja.....	10
2.3 Kultura, sport i turystyka.....	15
2.3.1 Kultura.....	15
2.3.2 Sport i turystyka	19
2.3.3. Inne walory turystyczne gminy Przemków	22
2.4 Opieka zdrowotna.....	26
2.5 Polityka społeczna Gminy	27
2.6 Bezpieczeństwo publiczne	29
2.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi	29
2.8 Udział w programie Odnowa Wsi Dolnośląskiej.	30
3. PARTNERSTWA KRAJOWE I ZAGRANICZNE.....	31
3.1 Partnerstwa krajowe	31
3.1.1 Stowarzyszenie LGD „Wrzosowa Kraina”	32
3.1.2 Stowarzyszenie LGR „Dolnośląska Kraina Karpia”	32
4. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	33
4.1 Rzeźba, budowa geologiczna	33
4.2 Wody powierzchniowe i podziemne	34
4.2.1 Wody powierzchniowe.....	34
4.2.2 Wody podziemne.....	35
4.3 Gleby	35
4.4 Zróżnicowanie flory i fauny	36
5. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA	38
5.1 Rozwój gospodarczy	38
5.1.1 Bezrobocie.....	40
5.2 Infrastruktura techniczna.....	42
5.2.1 Wodociągi i kanalizacja	42
5.2.2 Sieć gazowa.....	43
5.2.3 Energia odnawialna	43
5.2.4 Komunikacja drogowa	44
6. FUNDUSZ SOŁECKI.....	44
7. REALIZACJA PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNI EUROPEJSKIEJ W LATACH 2009 - 2013.....	46
8. PLANOWANE PODEJŚCE DO ROZWOJU.....	49
CZĘŚĆ II – PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ	51
9. PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ.....	51
10. MISJA, WIZJA, CEL NADRZĘDNY I CELE GŁÓWNE.....	54
10.1 Misja.....	54
10.2 Wizja przyszłości i cel nadrzędny rozwoju gminy	55
10.3 Cele główne strategii	55
11. ANALIZA SWOT.....	56

11.1 Szanse i zagrożenia rozwoju gminy	56
11.2 Stymulatory rozwoju	57
11.3 Destymulanty rozwoju	60
12. PLAN OPERACYJNY PROGRAMU – CELE SZCZEGÓŁOWE, PRIORYTETY	61
13. SYSTEM ZARZADZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU	78
13.1 Instrumenty realizacji programu.....	78
13.2 Podmioty zarządzające realizacją programu.	79
13.3 Monitoring i zasady aktualizacji programu.	80
13.4. Wskaźnikowy system monitorowania strategii	81
14. POWIAZANIE ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU	84
14.1 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.	84
14.2 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Kraju do 2020r.	86

Wstęp

Niniejszy dokument stanowi opracowanie Programu Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Przemków na lata 2016 - 2020, zwanym dalej programem. Podstawą do podjęcia działań związanych z tworzeniem dokumentu były następujące przesłanki:

- zakończenie okresu obowiązywania dotychczasowej Strategii,
- zaktualizowanie diagnozy demograficzno – społecznej mieszkańców Gminy Przemków,
- uaktualnienie analizy SWOT,
- aktualizacja dokumentu w zakresie: celów strategicznych, kierunków niezbędnych działań oraz wskaźników ich realizacji,
- prognozowanie kierunków rozwoju gminy.

Program opracowany został metodą uspołecznioną, tj. po wnikliwej analizie istniejących zasobów polityki społecznej, danych dotyczących sytuacji społeczno – demograficznej mieszkańców, a także z uwzględnieniem wniosków pracowników Urzędu Miejskiego w Przemkowie.

CZĘŚĆ I - DIAGNOZA

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Przemków zasługuje na uwagę ze względu na malownicze położenie na skraju Borów Dolnośląskich w pobliżu silnie uprzemysłowionego zagłębia miedziowego i dużych zakładów legnickiej specjalnej strefy ekonomicznej. W skład gminy wchodzi dziesięć wsi: Jakubowo Lubińskie, Jędrzychówek, Karpie, Krępa, Łęże, Ostaszów, Piotrowice, Szklarki, Wilkocin i Wysoka; dwa przysiółki – Jakubowo - Węgielin i Łąkociny oraz miasto Przemków. Z uwagi na urozmaicony krajobraz naturalny, bogate zasoby leśne oraz wysoki poziom czystości środowiska naturalnego cały obszar gminy został objęty ochroną Przemkowskiego Parku Krajobrazowego. Na turystów odwiedzających naszą gminę czeka wykwalifikowana kadra przewodników oraz wytyczone szlaki turystyczne.

Gminę Przemków tworzy 10 sołectw, zróżnicowanych pod względem zajmowanego obszaru oraz liczby mieszkańców: Szklarki, Jakubowo Lubińskie, Ostaszów, Łęże, Wysoka, Wilkocin, Piotrowice, Karpie, Jędrzychówek, Krępa.

Fot. 1.1 Przemków widok od strony „Osiedla Głogowskiego”

Źródło: <http://www.koi2009.fairplay.pl/foto/428/foto2.jpg>

2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna gminy

Na przestrzeni lat 2009 - 2014 liczba mieszkańców Gminy Przemków znacznie zmalała, co ilustruje Wykres nr 1.

Wykres 2.1 Rozwój liczby ludności Gminy Przemków w latach 2009 - 2014
(dane w osobach)

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Przemkowie

Na terenie Gminy Przemków zamieszkuje wg danych z 2014 roku 8711 osób.

Tabela 2.1 Liczba ludności Gminy Przemków w latach 2009 - 2014
(z podziałem na miejscowości)

Lp.	Miejscowość	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Zmiana
1	Jakubowo Lubińskie	294	297	299	297	301	296	2
2	Jędrzychówek	83	85	82	86	91	89	6
3	Karpie	148	158	151	148	136	143	-5
4	Krępa	204	202	204	205	206	224	20
5	Łąkociny	40	44	43	43	37	37	-3
6	Łęże	126	126	128	122	121	121	-5
7	Ostaszów	278	274	270	269	261	261	-17
8	Piotrowice	392	396	394	416	419	423	31

9	Przemków	6633	6557	6552	6500	6463	6376	-257
10	Szklarki	147	146	149	152	151	150	3
11	Węgielin	11	10	12	13	13	13	2
12	Wilkocin	251	258	257	248	249	247	-4
13	Wysoka	324	328	332	330	326	331	7
*	Razem	8931	8881	8873	8829	8774	8711	-220

Źródło: dane Urzędu Gminy Przemków

Największy wzrost liczby mieszkańców od grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2014 r. nastąpił w miejscowościach: Piotrowice (+31), co dało wzrost o ponad 7% i Krępa (+20) przy wzroście prawie 9%. Natomiast najmniej mieszkańców ubyło w miejscowościach: Przemków (-257), gdzie jest to dość duża wartość ze względu na liczbę mieszkańców, różnica nie przekracza jednak 4% i Ostaszów (-17) przy spadku o 6,1%

**Tabela 2.2 Wykaz osób zameldowanych w Gminie na pobyt stały w latach 2009-2014
(dane w osobach)**

Liczba osób zameldowanych na pobyt stały	
XII 2009	8 931
kobiety	4 550
mężczyźni	4 381
XII 2010	8 881
kobiety	4 524
mężczyźni	4 357
XII 2011	8 873
kobiety	4 514
mężczyźni	4 359
XII 2012	8 829
kobiety	4 489
mężczyźni	4 340
XII 2013	8 774
kobiety	4 452
mężczyźni	4 322
XII 2014	8 711
kobiety	4 422
mężczyźni	4 289

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Przemkowie

Wśród osób zameldowanych w Gminie Przemków obserwuje się większą liczbę zameldowanych kobiet niż mężczyzn.

Tabela 2.3 Migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały w latach 2010 – 2013

Migracje wewnętrzne na pobyt stały (saldo)						
Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	-23	-43	-4	-22	-14	-37
kobiety	-9	-11	-9	-14	-15	-27
mężczyźni	-14	-32	5	-8	1	-10

Migracje zagraniczne na pobyt stały (saldo)						
Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	-17	-2	-3	-2	-15	-16
kobiety	-7	-3	-1	-	-9	-8
mężczyźni	-10	1	-2	-2	-6	-8

Źródło: GUS

W latach 2009 - 2014 obserwuje się zmianę liczby migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. W przypadku migracji wewnętrznych największe ich nasilenie miało miejsce w roku 2010, aby następnie spaść radykalnie i w latach 2012 - 2014 znów nabrać dużej intensywności. Największa liczba migracji zagranicznych miała miejsce w 2009 roku i w latach następnych drastycznie spadła, aby osiągnąć znów wysoki poziom w latach 2013 – 2014.

Tabela 2.4 Struktura ludności Gminy Przemków z podziałem na wiek.

Struktura ludności Gminy z podziałem na wiek w roku 2014	
ogółem	8711
W wieku przedprodukcyjnym – poniżej 18 lat	
ogółem	1575
W wieku produkcyjnym: 18 - 59 kobiety, 18 - 64 lata mężczyźni	
ogółem	5766
W wieku poprodukcyjnym	
ogółem	1431

Tabela przedstawia strukturę ludności gminy Przemków w roku 2014. Osoby w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 roku życia) stanowiły w 2014 roku 18,1% ogółu ludności, w wieku produkcyjnym 66,2% ogółu ludności, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym 16,4% ogółu ludności. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym kształtuje się procentowo na poziomie średniej wojewódzkiej, która wynosi Dla porównania wartości średniej wojewódzkiej ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym kształtują się odpowiednio: 16,8%, 63,5% i 19,7%.

2.2 Oświata i edukacja

Na terenie Gminy Przemków funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa 1 im. Janusza Korczaka w Przemkowie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Wojska Polskiego w Przemkowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Wysokiej,
- Zespół Szkół w Przemkowie im. Ireny Sendler. W skład placówki wchodzi: Publiczne Gimnazjum w Przemkowie, Liceum Ogólnokształcące dla Młodzieży, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
- Publiczne Przedszkole nr 1 w Przemkowie,
- Publiczne Przedszkole nr 2 w Przemkowie.

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka w Przemkowie

Placówka powstała w 1946 roku. W budynku mieszczą się sale lekcyjne, biblioteka, świetlica oraz sale bogato wyposażone w pomoce dydaktyczne: pracownia językowa, komputerowa oraz przyrodnicza. Jednym z atutów szkoły jest Interaktywna Sala Edukacyjno - Terapeutyczna „Magiczny Dywan”, zrealizowanej w ramach projektu Fundacji KGHM Polska Miedź, która w całości sfinansowała zakup interaktywnej podłogi oraz częściowo wsparła montaż nowej wykładziny, przeznaczając na ten cel kwotę w wysokości 10 000 zł. Pomieszczenie zostało wyposażone w projektor z systemem czujników - wirtualny dywan, na którym dzieci przeżywają wspaniałe przygody. Przy pomocy gier i zabaw pracują nad rozwojem motoryki, koordynacji wzrokowo - ruchowej, a także uczą się w ciekawy sposób, poza szkolną ławką. Podłoga interaktywna zaprojektowana

przez polskich inżynierów ma wszechstronne zastosowanie. Wykorzystywana jest zarówno w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych podczas zajęć rewalidacyjno - terapeutycznych, jak również edukacyjnych i sportowych.

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Wojska Polskiego w Przemkowie

Placówka powstała w 1966 roku. Szkoła otacza szczególną opieką dzieci niepełnoprawne oraz oferuje edukację na wysokim poziomie. Współgospodarzami szkoły są rodzice. Placówka wraz z rodzicami stanowi istotny element środowiska lokalnego, dlatego też aktywnie włącza się w działania na jego rzecz.

Szkoła dysponuje:

- wyposażonymi salami lekcyjnymi,
- pracownią komputerową,
- pracownią techniki i plastyki,
- salą gimnastyczną,
- salą do zajęć indywidualnych, dydaktyczno-wyrównawczych i korekcyjno kompensacyjnych,
- biblioteką wraz z centrum multimedialnym,
- świetlicą oferującą dożywianie,
- szatnią,
- gabinetami pedagoga oraz pielęgniarki.

Szkoła dla swoich uczniów oferuje obszerną bazę zajęć pozalekcyjnych takich, jak:

- plastyczne,
- biblioteczne,
- recytatorskie,
- europejskie,
- gazetki szkolnej,
- artystyczne,
- zajęcia teatralne,
- terapia pedagogiczna,
- zajęcia wyrównawcze,
- gimnastyka korekcyjno – kompensacyjna,

- rytmika,
- zajęcia pedagogiczno – resocjalizacyjne,
- biblijne.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Wysokiej

Szkoła oddalona jest o 7 km od miasta Przemków. Sąsiaduje z sołectwami wsi Jędrzychówek, Łakociny, Jakubowo, Wilkocin. Budynek szkoły został oddany do użytku w 1962 roku i jako jedyna szkoła wiejska w gminie funkcjonuje do dnia dzisiejszego. Od 2001 roku szkoła nosi imię Władysława Stanisława Reymonta i ma prawo do korzystania ze sztandaru. Posiada też własny hymn, którego melodia i słowa zostały napisane przez absolwenta szkoły.

W 2008 roku placówka otrzymała certyfikat „Szkoła Myśląca o Każdym” poprzez realizację projektu z Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki programowi wspierającemu uzdolnienia uczniów pod hasłem „Kariera niejedno ma imię”. W latach 2009 - 2011 r. szkoła realizowała projekt „Równać szanse – poszerzenie oferty edukacyjnej szkół podstawowych na terenie ZGZM w Polkowicach”, którego celem było wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych pomiędzy obszarami wiejskimi, małymi miastami, a obszarami wielkomiejskimi. Placówka posiada statut szkoły samodzielnej, a obsługa finansowa prowadzona jest przez Zespół Administracyjny Szkół w Przemkowie.

Budynek szkoły jest jednokondygnacyjny. Atutem szkoły jest jej ciekawa lokalizacja, ponieważ znajduje się zasadniczo w lesie. Jest to teren o powierzchni 1 ha 90 a. Na tym terenie znajdują się prowizoryczne boiska sportowe do uprawiania dyscyplin sportowych takich, jak: piłka siatkowa, piłka koszykowa, oraz tor przeszkód i ogród przedszkolaka. Teren szkoły wymaga modernizacji oraz zagospodarowania w bazę sportowo - rekreacyjną. Nauczyciele wszystkich przedmiotów wykorzystują teren wokół szkoły do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu: ekologii, przyrody, sztuki, kultury fizycznej i ścieżek edukacyjnych. Uczniowie, gdy są ku temu odpowiednie warunki atmosferyczne, spędzają długie przerwy na świeżym powietrzu.

Szkoła oferuje swoim uczniom:

- zajęcia logopedyczne,
- zajęcia wspomagające z matematyki,
- koło matematyczne,

- koło informatyczne,
- zajęcia wspomagające z języka angielskiego,
- koło przyrodnicze,
- koło humanistyczne.

Zespół Szkół w Przemkowie im. Ireny Sendler

W skład placówki wchodzi:

- Publiczne Gimnazjum w Przemkowie,
- Liceum Ogólnokształcące dla Młodzieży,
- Zasadnicza Szkoła.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa:

- Klasa wielozawodowa,
- Udział w różnych szkoleniach i kursach zawodowych,
- Pomoc w znalezieniu zakładu pracy, w celu realizacji praktyk zawodowych,

Liceum Ogólnokształcące:

- Fakultety z różnych przedmiotów,
- Nauka języków obcych,
- Klasa ogólna.

Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące:

- Możliwość uzyskania średniego wykształcenia przez osoby będące absolwentami ZSZ
- Nauka w dogodnych godzinach wieczornych, kilka razy w tygodniu.

Gimnazjum:

- Wykwalifikowana kadra,
- Liczne zajęcia pozalekcyjne,
- Nauka w klasach z wybranym językiem obcym,
- Możliwość korzystania z nowoczesnego centrum multimedialnego.

Publiczne Przedszkole nr 1 w Przemkowie

Przedszkole kontynuuje tradycje pierwszego przedszkola miejskiego, które zostało utworzone w Przemkowie w listopadzie 1945 r. Przez 70 lat placówka mieściła się w 4 różnych budynkach na terenie miasta. Obecny budynek przedszkola przy ulicy Słonecznej 23 został wybudowany w 2009 r., a oddany do użytkowania w maju 2010 r. W roku szkolnym 2015/2016 do przedszkola uczęszczało 109 dzieci w 5 oddziałach, w tym w jednym integracyjnym, gdzie razem z dziećmi w pełni zdrowymi bawią się i uczą dzieci niepełnosprawne. W bieżącym roku poza zajęciami wychowania przedszkolnego, prowadzone są na terenie placówki zajęcia nauki języka niemieckiego, nauka języka łemkowskiego, zajęcia logopedyczne, zajęcia rewalidacyjne oraz korekcyjno-kompensacyjne a także inne o charakterze terapeutycznym.

Fot. 2.1 Publiczne Przedszkole nr 1 w Przemkowie.

Publiczne Przedszkole nr 2 w Przemkowie

Oferta edukacyjna tej placówki uwzględnia wszechstronny rozwój małego człowieka: intelektualny, psychofizyczny i społeczny. Duży nacisk kładziony jest na to, aby dziecko traktowane było indywidualnie i podmiotowo. Wykwalifikowana kadra pedagogiczna oraz przyjazna i bezpieczna atmosfera wpływa na wszechstronny rozwój dzieci.

W placówce organizowane są:

- zajęcia logopedyczne,
- zajęcia z komputerem,
- zajęcia otwarte dla rodziców,
- wycieczki tematyczne i środowiskowe,
- cykliczne spotkania z przedstawicielami ciekawych zawodów (policjant, strażak, leśniczy itp.),
- konkursy (np. konkurs ekologiczny),
- przedstawienia teatralne dla dzieci,
- zajęcia z religii - w najstarszych grupach wg ustalonego harmonogramu.

Tabela 2.5 Porównanie liczby uczniów w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę w latach szkolnych 2008/2009 i 2013/2014

Nazwa szkoły / wyszczególnienie	Rok szk.	Szkoła Podstawowa Nr 1	Szkoła Podstawowa Nr 2	Szkoła Podstawowa w Wysokiej
Liczba uczniów ogółem w szkole - kl. I-VI	2008/2009	269	204	72
	2013/2014	234	184	66
Zmiana		-35	-20	-6
Liczba dzieci w oddziałach „0”	2008/2009	-	-	8
	2013/2014			10
Zmiana				-2

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Przemkowie

Biorąc pod uwagę ogólną liczbę dzieci uczęszczających do szkół (tj. uczniów klas I-VI oraz dzieci z oddziałów „0”) można stwierdzić, że liczba uczniów spadła o ponad 10%, co może wynikać ze wciąż malejącej liczby mieszkańców gminy.

2.3 Kultura, sport i turystyka

2.3.1 Kultura

Działalność kulturalna w gminie opiera się na strukturze Przemkowskiego Ośrodka Kultury, Miejsko - Gminnej Biblioteki Publicznej oraz jednostek organizacyjnych Gminy Przemków,

które realizują zadania w dziedzinie wychowania, edukacji, upowszechniania w kulturze m.in. poprzez:

Przemkowski Ośrodek Kultury w ramach działań:

- warsztaty taneczne,
- warsztaty plastyczne,
- zajęcia rekreacyjno - sportowe,
- rajdy rowerowe,
- wycieczki,
- konkursy,
- koncerty.

Grupy artystyczne, działające przy Ośrodku Kultury:

- Przemkowska Orkiestra Dęta,
- Zespół taneczny „Cykady”,
- Zespół wokalny taneczny „Mozaika”.

Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna

Instytucja ta prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury. Do podstawowych zadań należą m.in.: gromadzenie, opracowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, obsługa użytkowników, przede wszystkim udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej, zwłaszcza informowanie o zbiorach własnych. Biblioteka współdziała z innymi bibliotekami i instytucjami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa. W budynku, w którym mieści się biblioteka, znajduje się także siedziba Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Stowarzyszenie Łemków oraz Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Imprezy i wydarzenia:

- spotkania autorskie dla dzieci i młodzieży,
- wykłady dla seniorów o tematyce zdrowotnej,
- szkolenie biblioteczne użytkowników,
- wystawy,

- wykłady.

Czytelnicy, wypożyczenia stan na dzień 31.12.2014 r.

- użytkownicy zarejestrowani w bibliotece: 668,
- czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający): 668,
- odwiedzin w bibliotece: 4 606,
- wypożyczenia: 13 037 (na zewnątrz), 18 (na miejscu), 253 (udostępnianie czasopism).

Filia we wsi Wysoka

Biblioteka we wsi Wysoka jest jedynym miejscem, gdzie mieszkańcy mogą brać wspólnie udział w życiu i wydarzeniach wsi.

Czytelnicy, wypożyczenia stan na dzień 31.12.2014 r.

- użytkownicy zarejestrowani w bibliotece: 91,
- czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający): 91,
- odwiedzin w bibliotece: 1 912,
- wypożyczenia: 759 (na zewnątrz), 4 (na miejscu).

Najważniejsze wydarzenia kulturalne organizowane na terenie gminy:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Orszak Trzech Króli,
- Jarmark Wielkanocny,
- Spacer Patriotyczny w Przemkowie,
- Przegląd Zespołów Folklorystycznych „Maj na Ludowo”
- Dożynki Gminne,
- Dolnośląskie Święto Miodu i Wina,
- Święto Wesołego Karpia w Ostaszowie,
- Marsz Niepodległości,
- Kiermasz Bożonarodzeniowy.

Fot.2.2 Dolnośląskie Święto Miodu i Wina

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

Dolnośląskie Święto Miodu i Wina jest imprezą cykliczną odbywającą się od 2000 roku. Święto na stałe wpisało się w krajobraz dolnośląski i tradycję Przemkowa. Kojarzone jest z jedynym w swoim rodzaju miodem wrzosowym z Borów Dolnośląskich. Przemkowska impreza to raj dla miłośników tego, co wytwarzają pszczoły i producenci win. Można wtedy zakupić rozmaite gatunki miodów, w tym również pitne. Atrakcją Święta jest Bieg po Miód, w którym każdy, kto dobiegnie do mety otrzymuje czarkę miodu. Tradycją jest również sadzenie lip miododajnych w Alei Lipowej.

Fot.2.3 Święto Wesołego Karpia w Ostaszowie

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

W pierwszą sobotę października w podprzemkowskim Ostaszowie w gospodarstwie agroturystycznym „Amazonka” odbywa się co roku impreza pn. „Święto Wesołego Karpia”. Święto cieszy się dużym zainteresowaniem z uwagi na liczne atrakcje. Uczestnicy imprezy mogą się wybrać w ciekawą podróż po przemkowskich stawach wraz z przewodnikiem, przejechać się bryczką, zwiedzić muzeum oraz biesiadować przy towarzyszącej w tle muzyce. Za największą atrakcję tego święta jest uważany karp podawany przez organizatorów pod różną postacią.

2.3.2 Sport i turystyka

W Gminie Przemków buduje się i modernizuje wiele obiektów sportowych oraz rekreacyjnych. Dzięki temu dobrze rozwija się tu zarówno kultura fizyczna dzieci i młodzieży, jak i amatorski ruch sportowy oraz działalność rekreacyjna mieszkańców.

Różnorodność i wielofunkcyjność wykonanych urządzeń sportowych, umożliwia prowadzenie ciekawych i urozmaiconych zajęć wychowania fizycznego także w godzinach popołudniowych – w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych. Wybudowane i zmodernizowane obiekty sportowe wykorzystywane są nie tylko do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

dzieci uczęszczających na zajęcia szkolne. Obiekty te dostępne są także w celu realizacji zainteresowań sportowych dla wszystkich chętnych mieszkańców Gminy Przemków.

Na terenie gminy funkcjonują dwa kluby sportowe;

- Miejsko Gminny Klub Sportowy „Zamet” Przemków
- Uczniowski Klub Sportowy Przemków Huta

Rada Miejska Gminy Przemków każdego roku uchwała roczny „Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie”.

Współpraca Gminy Przemków z organizacjami pozarządowymi odbywa się w następujących formach:

- **zlecenia** organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie – coroczne przyznawanie dotacji klubom sportowym na realizację zadania publicznego,
- **wspierania** organizacji pozarządowych, starających się o środki z innych źródeł niż budżet Gminy Przemków,
- **użyczania** bądź udostępniania w celu realizacji zadań publicznych na preferencyjnych warunkach organizacjom pozarządowym nieruchomości, w tym pomieszczeń w budynkach stanowiących własność Gminy Przemków gruntów, a także udostępnianie ruchomości w tym użyczenia sprzętu i wyposażenia,
- **umożliwiania** umieszczania przez organizacje pozarządowe na stronie Gminy Przemków informacji dotyczących realizowanych przez te organizacje zadań,
- **zamieszczania** na stronie internetowej Gminy Przemków informacji skierowanych do organizacji pozarządowych,
- **przygotowania i monitorowania** porozumień zawieranych przez Gminę Przemków z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych,
- **promocji organizacji pozarządowych** działających na terenie Gminy Przemków, aktywności obywatelskiej na terenie gminy, idei wolontariatu oraz wykorzystania potencjału wolontariuszy,
- **współorganizacji przedsięwzięć/pomocy przy organizacji przedsięwzięć** kulturowych, oświatowych, społecznych, rekreacyjno - sportowych i innych,

- **obejmowania patronatem** przez władze Gminy Przemków projektów i inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- **organizowania/współorganizowania** szkoleń, konferencji, seminariów, spotkań informacyjnych, punktów konsultacyjnych.

Gmina Przemków nieustannie dąży do stworzenia dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym z terenów miejsko - wiejskich warunków i możliwości do rozwijania zainteresowań sportowych. Dzieci i młodzież korzystają z bogatej oferty zajęć sportowych realizowanych w ramach programów szkolnych oraz zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Corocznie powstaje bogaty plan różnorodnych imprez sportowo – rekreacyjnych, rozgrywek, festynów angażujących mieszkańców gminy ze wszystkich grup wiekowych.

Tabela 2.6 Baza obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy Przemków

Rodzaj obiektu	Lokalizacja	Podmiot zarządzający
Stadion piłkarski	Przemków Strzelecka	Miejsko-Gminny Klub Sportowy ZAMET
Boisko piłkarskie	Przemków ul. Akacyjowa	Uczniowski Klub Sportowy
Kort do tenisa ziemnego, boisko do piłki koszykowej, boisko do piłki nożnej	Przemków ul. Kaczanowska	Stowarzyszenie „Nasze miasto Przemków”
Boisko piłkarskie	Ostaszów Gmina Przemków	Ludowy Zespół Sportowy
Boisko uniwersalne wielozadaniowe	Przemków ul. Leśna	Urząd Miejski w Przemkowie
Boisko wielofunkcyjne	Przemków ul. Kościuszki	Szkoła Podstawowa nr.1 w Przemkowie
Plac zabaw	Wysoka gmina Przemków	Gmina Przemków
Miejsce piknikowe	Piotrowice gmina Przemków	Gmina Przemków
Boisko do piłki siatkowej przy świetlicy wiejskiej	Krępa gmina Przemków	POK
Plac zabaw	Szklarki gmina Przemków	Urząd Miejski w Przemkowie
Plac zabaw	Szklarki	Urząd Miejski w Przemkowie
Plac zabaw	Przemków Słoneczna	Przedszkole nr.1
Plac zabaw	Przemków ul. Szkolna	Przedszkole nr.2
Plac zabaw wraz z boiskiem do piłki	Przemków ul.	Urząd Miejski w

siatkowej	Żymierskiego	Przemkowie
Plac zabaw z boiskiem do piłki nożnej	Przemków ul. Mickiewicza	Urząd Miejski w Przemkowie
Boisko do piłki koszykowej i siatkowej przy świetlicy wiejskiej	Karpie gmina Przemków	POK

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

Tabela 2.7 Miejsca noclegowe

Nazwa obiektu	Lokalizacja	Kontakt
Gospodarstwo Agroturystyczne „AMAZONKA”	Ostaszów 2, 59-170 Przemków	tel. 76/83 19 929
Zajazd „KOBANHOF”	Piotrowice 2, 59-170 Przemków	tel. 76/83 13 159
Dom Wczasów Dziecięcych	ul. Leśna Góra 1 59-170 Przemków	tel. 76/83 20 613
„ZAJAZD PRZY CHROBRYM”	Piotrowice 36 59-170 Przemków	tel. 76/83 10 711

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

2.3.3. Inne walory turystyczne gminy Przemków

Na terenie Gminy Przemków zachowało się wiele zabytków architektonicznych, są to:

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny

Został wzniesiony w początku XV wieku. W latach 1561-1637 był świątynią ewangelicką.

Jego wnętrze ma wystrój barokowo - rokokowy. Przy kościele stoi krzyż pokutny.

Fot.2.4 Kościół pw. Najświętszej Marii Panny

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

Cerkiew Prawosławna Św. Michała Archaniola

Została wzniesiona w latach 1744 - 1746 początkowo jako kościół ewangelicki. Po II wojnie światowej świątynie przekazano parafii cerkwi prawosławnej. Aktualny wystrój wnętrza powstał w latach 60-tych i jest unikatowy w skali regionu. Obok cerkwi znajduje się budynek plebanii, zbudowany w 1747r., jako pastorówka. Jest to najstarszy zachowany budynek mieszkalny w mieście. W pobliżu znajduje się również budynek dawnej szkoły ewangelickiej wzniesiony w 1748r., a następnie przebudowany w latach 1770 - 1821. Po 1945 użytkowany jako szkoła, obecnie opuszczony.

Fot.2.5 Cerkiew prawosławna Św. Michała Archaniola

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

Dawny Pałacyk Myśliwski

Dawny pałacyk myśliwski to dwukondygnacyjny budynek z początku XX w. został gruntownie odnowiony. Jego atutem jest położenie w zacisznej okolicy. Obecnie mieści się tu Dom Wczasów Dziecięcych, organizujących zielone szkoły dla dzieci z terenu całego kraju.

Fot.2.6 Dom Wczasów Dziecięcych w Przemkowie

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

Zabytkowy Park Miejski w Przemkowie

Powstał za czasów księcia Christiana Augusta w II połowie XIX wieku, który przeobraził otaczający pałac las w park, tworząc aleje kasztanowców, budując nowe alejki, dróżki i ścieżki. Kolejny właściciel dóbr przemkowskich książę Ernest Gunter von Schleswig-Holstein wzniósł tam w latach 1896 - 1897 zamek książęcy. Budowla prezentowała różne style architektoniczne: romański, gotycki i renesansowy z elementami ludowej architektury tyrolskiej. Wewnątrz zamku znajdowało się wiele cennych dzieł sztuki i trofeów myśliwskich. W wyniku działań wojennych zamek popadł w ruinę i został rozebrany w latach 70-tych. Po dawnej świetności zostały tylko rzeźby dwóch lwów, które dawniej stanowiły część głównej bramy wjazdowej do zamku. W pobliżu zamku pod koniec XIX wieku założono cmentarz rodowy. Znajdują się tam kamienne nagrobki książąt z rodu Schleswig-Holstein właścicieli dóbr przemkowskich od połowy XIX wieku. Nad nim wzniesiona była drewniana kaplica rodowa, spalona po 1945r. W parku znajduje się również pamiątkowa

ławeczka, zbudowana z okazji jubileuszu zaręczyn księżnej Augusty Wiktorii von Schleswig-Holstein z następcą tronu, a następnie ostatnim niemieckim cesarzem Wilhelmem II.

Szlaki turystyczne

Przez gminę Przemków przebiega około 70 km szlaków turystycznych. Są to szlaki piesze, rowerowe oraz ścieżki przyrodniczo - edukacyjne.

Ścieżka historyczno - przyrodnicza - po wybranych zabytkach Przemkowa, prezentuje 14 obiektów architektury, m.in. Kościół Parafialny, Cerkiew Prawosławną czy też Dom Wczasów Dziecięcych oraz zabytkowy Park Miejski i rezerwat „Łęgi źródłiskowe koło Przemkowa”. Ścieżka uwzględnia kontekst historyczny, przyrodniczy i krajobrazowy oraz promuje wielokulturową historię miasta.

Ścieżka „Stawy Przemkowskie” - wyprawa do ptasiego raju - o odległości ok. 16 km, prezentuje ekosystemy wodno - błotne i daje możliwość poznania gospodarczego wykorzystania stawów.

Ścieżka „Lasy okolic Przemkowa” - umożliwia poznanie ekosystemów lasów liściastych i borów. Niewątpliwie atrakcją ścieżki stanowią śródwydmowe torfowiska oraz krajobraz wydm śródlądowych. Wiedzie przez rezerwat „Łęgi źródłiskowe koło Przemkowa” w zabytkowym Parku Miejskim w Przemkowie, skąd poprzez bór sosnowy dociera do granic rezerwatu przyrody „Buczyna Piotrowicka” i dalej do dębu „Chrobry” w Piotrowicach

Szlak zabytków - kolor żółty - długość szlaku: 24 km - rozpoczyna się w Przemkowie – Wilkocin - Wysoka - Jakubowo Lubińskie – Pogorzelska - Nowy Dwór.

Szlak czerwony - długość szlaku: 75 km - przebieg: Przemków – Piotrowice - dawna wieś Pogorzele - dawna wieś Studzianki - Borówki- Gromadka – Wierzbowa - Pasternik - Chocianów - Przemków

Szlak Borowika - kolor czerwony - przebieg: Przemków- Piotrowice- Leszno Górne- Wierzbowa. Długość: 35 km.

Szlak Niebieski - przebieg: Przemków – Piotrowice – Borówki – Gromadka – Wierzbowa – Pasternik – Chocianów - Przemków. Długość: 71 km.

Szlak żółty - przebieg: Przemków – Łężce – Ostaszów – Gaworzyce – Koźlice – Radwanice – Krępa – Ostaszów - Przemków. Długość szlaku: 37 km.

2.4 Opieka zdrowotna

Świadczenia opieki zdrowotnej oferuje mieszkańcom Gminy Przemków placówka prowadzona przez COR-MED NZOZ M&S Diallo Spółka jawna w Przemkowie oraz przez NZOZ Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego s .c. G.Kurylak&B.Śliwa&J.Kofla.

Oferowane usługi medyczne w ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia:

- Poradnia (Gabinet) Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- Poradnia dziecięca,
- Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- Gabinet Położnej Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- Gabinet Pielęgniarki Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- Punkt szczepień,
- Gabinet diagnostyczno - zabiegowy,
- Laboratorium,
- Pracownia USG,
- Poradnia położniczo – ginekologiczna,
- Poradnia okulistyczna,
- Poradnia zdrowia psychicznego,
- Dział fizjoterapii.

Ponadto funkcjonują:

- Poradnia kardiologiczna,
- Poradnia ortopedyczna,
- Poradnia medycyny pracy,
- Optyk.

NZOZ Centrum Pielęgniarstwa rodzinnego zatrudnia 5 pielęgniarek w zakresie świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej.

Do zadań pielęgniarki Podstawowej Opieki Zdrowotnej należy m.in.:

- Rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych i problemów zdrowotnych pacjentów,

- realizacja opieki pielęgnacyjnej w różnych stanach zdrowia i choroby,
- przygotowywanie i aktywizowanie do samo opieki i samo pielęgnacji w chorobie i niepełnosprawności,
- wykonywanie testów diagnostycznych poza laboratorium w oparciu o zestawy i aparaturę przeznaczoną do wykonywania oznaczeń w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy,
- ocena i monitorowanie bólu,
- zakładanie opatrunków na rany, odleżyny, oparzenia,
- wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno – leczniczych,
- ustalanie diety w żywieniu przewlekle chorych,
- rehabilitacja przyłóżkowa.

2.5 Polityka społeczna Gminy

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w Gminie Przemków wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemkowie. Jednostka udziela pomocy społecznej osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali statut uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej.

OPS w ramach swojej działalności realizuje nie tylko system zasiłków, ale także system pomocy w formie usług opiekuńczych. Pracownicy socjalni OPS realizują również pracę socjalną o charakterze pomocowym, której podstawowym celem jest niesienie pomocy ludziom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych. Od 2004 roku dodatkowym

zadaniem OPS jest wypłata świadczeń rodzinnych, a od 2008 roku również z funduszu alimentacyjnego.

**Tabela 2.8 Zestawienie danych świadczeniobiorców objętych pomocą w latach
2009 - 2014**

Rok	Liczba mieszkańców gminy	Formy wsparcia						
		zasiłek stały	Zasiłek okresowy	zasiłek celowy	zasiłek rodzinny	fundusz alimentacyjny	stypendia szkolne	dodatki mieszkaniowe
2009	8 739	55	299	298	470	111	0	1 622
2010	8 865	57	310	253	396	109	225	1 776
2011	8 863	53	313	205	337	106	220	1 734
2012	8 853	49	310	103	317	106	266	1 938
2013	8 797	56	299	175	285	116	241	1 910
2014	8 710	65	289	305	240	112	226	1 856

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Przemkowie

Jak wynika z powyższych danych, przy systematycznym spadku liczby mieszkańców, rośnie liczba rodzin korzystających z finansowego wsparcia w zakresie zasiłku stałego i dodatku mieszkaniowego, natomiast maleje przy zasiłku rodzinnym i przy pozostałych formach wsparcia utrzymują się na podobnym poziomie. Wzrasta przy tym liczba rodzin wymagających prowadzenia pracy socjalnej, wszechstronnej terapii oraz fachowej pomocy w załatwianiu różnorodnych spraw. Podopieczni, szczególnie ci, którzy nie radzą sobie na rynku pracy z uwagi na różne dysfunkcje, niepełnosprawność i zagrożenie wykluczeniem społecznym, wymagają od służb socjalnych działań długofalowych.

2.6 Bezpieczeństwo publiczne

Gmina Przemków ma ustawowy obowiązek zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. W tym celu gmina kontynuuje dobrą współpracę z lokalnymi służbami (Policja) oraz wspiera działalność OSP i zabezpiecza niezbędną infrastrukturę techniczną. Na terenie Gminy Przemków działają dwie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, tj. OSP Przemków, OSP Jakubowo Lubińskie, które funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku. Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a ich szczegółowe zadania oraz organizację określa własny statut. OSP jest organizacją społeczną, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Do głównych celów i zadań OSP należą:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej,
- wykonywanie działań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, działania na rzecz ochrony środowiska, wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na własnym terenie,
- wykonywanie innych zadań określonych w statucie OSP, występ na zawodach sportowo - pożarniczych.

2.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Rada Miejska Gminy Przemków każdego roku uchwała roczny „Program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie”. Głównym celem programu jest zapewnienie poprawy jakości życia oraz pełniejszego zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców, poprzez efektywne wykonywanie zadań publicznych

Gminy Przemków, wynikających z przepisów prawa, włączając w ich realizację organizacje pozarządowe oraz stwarzanie im możliwości i warunków do uczestniczenia w życiu publicznym.

Gmina Przemków jest aktywnym członkiem dwóch stowarzyszeń:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wrzosowa Kraina” w Chocianowie,
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Dolnośląska Kraina Karpia” w Chocianowie,

Więcej informacji na temat działalności gminy w ww. organizacjach zamieszczono w Rozdziale 3 „Partnerstwa krajowe i zagraniczne”.

2.8 Udział w programie Odnowa Wsi Dolnośląskiej.

Do programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej realizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Gmina Przemków przystąpiła na podstawie Uchwały Nr XXIX/28/09 Rady Miejskiej Gminy Przemków z dnia 24 lutego 2009 roku.

Program ten wychodzi naprzeciw zagrożeniom, przed jakimi staje obecnie współczesna wieś w obliczu zmian, jakie zachodzą w związku z utratą przez sołectwa charakteru typowo rolniczego. Program Odnowy Wsi przynosi wiele korzyści społecznościom lokalnym, które konsekwentnie go realizują. Dotyczą one zarówno sfery materialnej, gospodarczej, jak również sfery związanej z kultywowaniem lub tworzeniem nowych tradycji ze swoją tożsamością. Realizacja programu opiera się na trzech zasadach:

- oddolność – zaangażowanie i odpowiedzialność społeczności lokalnej,
- pomocniczość – partnerstwo sołectwa z gminą,
- współdziałania czynników rozwoju lokalnego – wsie posiadają przywództwo, akceptowaną przez mieszkańców strategię rozwoju opracowaną przez nich samych oraz wsparcie ze strony gminy dla realizacji strategii.

Na 10 sołectw w Gminie Przemków do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej przystąpiło 9 wsi, a dla 6 przygotowano sołeckie strategie rozwoju. Opracowanie tych dokumentów odbyło się metodą uspołecznioną. Stworzenie takiego dokumentu pozwala na zinventaryzowanie zasobów służących odnowie wsi oraz określenie kierunków jej rozwoju.

**Tabela nr 2.9 Sołectwa z terenu Gminy Przemków, które przystąpiły do Odnowy Wsi
Dolnośląskiej**

Lp.	Sołectwo	Rok przystąpienie do programu
1.	Karpie	2009
2.	Szklarki	2009
3.	Piotrowice	2009
4.	Łężce	2009
5.	Ostaszów	2009
6.	Krępa	2009
7.	Wilkocin	2009
8.	Jakubowo Lubińskie	2009
9.	Jędrzychówek	2009

Urząd Marszałkowski co roku organizuje zarówno dla gminy, jak i wsi biorących udział w programie, szereg konkursów, które pozwalają pozyskać dodatkowe fundusze na rozwój wsi oraz sprzyjają szeroko rozumianej promocji zarówno samego programu Odnowy Wsi, jak i miejscowości biorących w nich udział.

3. PARTNERSTWA KRAJOWE I ZAGRANICZNE

3.1 Partnerstwa krajowe

Gmina Przemków dostrzegała swoją szansę w uczestniczeniu w idei partnerstw trójsektorowych w formule lokalnej grupy działania (LGD) i lokalnej grupy rybackiej (LGR), czyli inicjatywach, dzięki którym przedstawiciele trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego współpracują ze sobą na rzecz zrównoważonego rozwoju i korzystają ze środków unijnych na realizację różnorodnych projektów. Partnerstwa trójsektorowe, w których działała lub działa gmina to:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wrzosowa Kraina” w Chocianowie
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Dolnośląska Kraina Karpia” w Chocianowie

3.1.1 Stowarzyszenie LGD „Wrzosowa Kraina”

Wola przystąpienia Gminy Przemków do Stowarzyszenia LGD „Wrzosowa Kraina” została usankcjonowana 29 kwietnia 2008 r. Stowarzyszenie obejmuje obszar 9 gmin: Bolesławiec, Chocianów, Chojnów (gmina wiejska), Chojnów (gmina miejska), Gromadka, Lubin, Przemków, Kunice, Miłkowice i jest to partnerstwo ponad podziałami, łączące instytucje i ludzi, którzy tylko z pozoru nie mają ze sobą nic wspólnego. Różnorodność partnerów korzystnie wpływa na ilość podejmowanych na tym terenie działań, których wspólnym celem jest rozwój lokalny, dobro mieszkańców i przyrody oraz coraz częściej pojawiających się tu turystów.

Prekursorem Stowarzyszenia LGD „Wrzosowa Kraina” była Fundacja „Wrzosowa Kraina”, która na obszarze trzech gmin: Chocianów, Przemków i Gromadka realizowała II Schemat Pilotażowego Programu Leader + w okresie 2004 - 2006. W następnych latach funkcjonowania partnerstwo w nowej formie prawnej rozszerzyło swój zasięg działania o gminy: Bolesławiec, Chojnów, Lubin. Dalszy rozwój terytorialny Stowarzyszenia został zainicjowany wraz z pracami i przygotowawczymi do perspektywy programowej 2014 -2020, w wyniku czego LGD „Wrzosowa Kraina” pozyskała gminy Kunice, Miłkowice, i miasto Chojnów.

Gmina Przemków w LGD „Wrzosowa Kraina” pozyskała środki unijne na następujące projekty:

- Remont budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa w Gminie Przemków
- Naturalnie Przemków- naturalnie we Wrzosowej Krainie
- X Ogólnopolski Bieg o Miód

3.1.2 Stowarzyszenie LGR „Dolnośląska Kraina Karpia”

Do Stowarzyszenia LGR „Dolnośląska Kraina Karpia” Gmina Przemków przystąpiła 27 października 2009 roku. Stowarzyszenie to obejmuje obszar 12 gmin: Bolesławiec, Chojnów, Gromadka, Kunice, Miłkowice, Lubin, Węgliniec, Osiecznica, Przemków, Chocianów, Prochowice, Wołów i realizuje Lokalną Strategię Rozwoju Obszarów Rybackich przygotowaną w ramach Osi Priorytetowej 4 Programu Operacyjnego RYBY 2007 - 2013, mającą na celu poprawę warunków życia na obszarach zależnych od rybactwa oraz rozwój inicjatyw i przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnych ww. gmin.

Dokument Strategii realizowany przez LGR zbudowany jest w oparciu o cztery cele wiodące:

- Zahamowanie zmniejszającego się znaczenia sektora rybackiego,
- Rekonwersję obszarów dotkniętych zmianami w sektorze,
- Poprawę jakości życia społeczności rybackich,
- Utrzymanie dobrobytu gospodarczego i społecznego obszarów zależnych głównie od rybactwa oraz podniesienie wartości dodanej produktów rybołówstwa i akwakultury.

W ramach LGR „Dolnośląska Kraina Karpią” Gmina Przemków zrealizowała następujące projekty:

- Przebudowa istniejącego budynku zaplecza sportowego LZS w miejscowości Ostaszów,
- Zagospodarowanie boiska sportowego w Przemkowie,
- Rewitalizacja Przemkowa poprzez zagospodarowanie placów zabaw.

4. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1 Rzeźba, budowa geologiczna

Gmina Przemków położona jest w obrębie makroregionu Niziny Śląsko - Łużyckiej, na terenie Równiny Szprotawskiej na południowy zachód od Wzgórz Dałkowskich. Największy wpływ na kształtowanie się krajobrazu miasta miał lodowiec północny, który na warstwy stworzone przez poprzednie lodowce naniósł warstwę gliny, piasku i żwiru, pogłębioną później przez spływające z niego wody.

Gmina leży w strefie klimatu przejściowego pod średnim wpływem klimatu oceanicznego. Średnia temperatura stycznia wynosi -1, 3 °C, a lipca +18 °C. Zima trwa 60 dni, a lato 100 dni. Średnie roczne opady wynoszą 550 mm, najwięcej opadów notuje się w lipcu (95 mm), a najmniej w lutym (28 mm). Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie i północno – zachodnie.

Gmina zajmuje obszar o powierzchni 108,04 km², z czego 44% przypada na użytki rolne, 33% na lasy, a 8% na wody. W całości wchodzi w skład Przemkowskiego Parku Krajobrazowego, obejmującego tereny o wybitnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, składających się z wielkich stawów rybnych otoczonych bagnami i

Na terenie gminy znajdują się trzy rezerваты przyrody: „Stawy Przemkowskie” (ornitologiczny), „Buczyna Piotrowicka” (florystyczny) i „Łęgi Źródłiskowe okolic Przemkowa” (florystyczny). W rejonie Piotrowic rośnie jeden z najstarszych dębów w Polsce – „Chrobry”, którego wiek szacuje się na około 760 lat. Osobliwością gminy jest również potężny schron zlokalizowany koło Wilkocina, mieszczący niegdyś główny sztab dowodzenia i centrum łączności wojsk radzieckich, a dziś będący miejscem zimowania nietoperzy.

The map of the Lubuskie voivodeship is divided into two parts. The left part shows the voivodeship capital, Gorzów Wielkopolski, and the seats of the voivodeship courts: Radwanice, Chocianów, and Grębocice. The right part shows the seats of the voivodeship courts in the Lubuskie voivodeship, including: Zgorzelec, Bolesławiec, Lubin, Polkowice, Milicz, Trzebnica, Oleśnica, Wrocław, Świdnica, Złoty Stok, Jelenia Góra, Wałbrzych, Kamienna Góra, Dzierżonów, Ząbkowice, Kłodzko, and Legnica.

4.2.1. Wody powierzchniowe

34

4.2.2 Wody podziemne

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Przemków znajduje się główny zbiornik wód podziemnych 315 Chocianów – Gozdnicza, obejmujący swym zasięgiem cały obręb Przemków. Głębokość użytkowego piętra wodonośnego (GUWP) na większości powierzchni nadleśnictwa zawiera się w przedziale 5 - 15m. W dolinie Bobru, w bezpośredniej okolicy Stawów Przemkowskich oraz na pasie od Biernatowa po granicę z nadleśnictwem Chocianów, głębokość ta jest płytsza i wynosi 0 - 5m.

4.3 Gleby

Na terenie Gminy Przemków wyróżniono 27 podtypów gleb. Wśród wyróżnionych typów gleb największy udział w zajmowanej powierzchni mają gleby rdzawe (RD), w tym: brunatne (RDb) - 4732,83 ha (34, 4%) oraz gleby rdzawe właściwe (RDw) - 2022,36 ha (14,7%). Są to najczęściej gleby odmiany mezotroficznej i oligotroficznej, odpowiadające borom i lasom mieszanym. Kolejnym typem gleb powszechnie występującym w zasięgu terytorialnym gminy są gleby bielcowe (B), w tym gleby bielcowe właściwe (Bw), występujące na 4235,07 ha (30,8% pow.), bielice właściwe (Blw) - 524,5 ha (3,8% pow.) oraz gleby glejobielcowomurszaste (Bgms) - 308,8 ha (2,2% pow.). Na terenach nizinnych i wyżynnych są to siedliska borów i borów mieszanych, a sporadycznie także lasów mieszanych.

Tabela 4.1 Sposób użytkowania gruntów rolnych

Lp.	Wyszczególnienie	Udział w [%] w stosunku do całości użytków rolnych	Powierzchnia gruntów w ha
1.	Grunty orne	43,60%	2465
2.	Łąki	29,30%	1656
3.	Pastwiska	6,60%	372
4.	Grunty rolne zabudowane	1,80%	103
5.	Grunty pod stawami	16,70%	944
6.	Sady	0,20%	9
7.	Pozostałe grunty rolne	1,80%	105

Zródło: dane Urząd Miejski w Przemkowie

4.4 Zróżnicowanie flory i fauny

Gmina Przemków jest atrakcyjna pod względem walorów przyrodniczo – krajobrazowych, ponieważ na jej terenie znajdują się obszary włączone w Natura 2000. W zasięgu terytorialnym Gminy Przemków zlokalizowany jest Przemkowski Park Krajobrazowy, który został powołany Rozporządzeniem Wojewody Legnickiego z 7 czerwca 1997 r. Całkowita powierzchnia Parku wynosi 22 338 ha, posiada również wyznaczoną otulinę o areale 15 457 ha. Celem utworzenia parku krajobrazowego było zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny nizinnej rzeki Szprotawy wraz z obszarami wodnymi i wodnoblótnymi w zlewni rzeki Bóbr oraz zachowanie siedlisk borowych, w tym suchych wrzosowisk. Na terenie Przemkowskiego Parku Krajobrazowego zlokalizowane są cztery rezerваты przyrody, trzy w zasięgu terytorialnym Gminy Przemków („Stawy Przemkowskie”, „Buczyna Piotrowicka” i „Łęgi Źródłiskowe koło Przemkowa”).

Park położony jest na terenie gmin: Przemków, Gaworzyce, Radwanice w powiecie polkowickim oraz gminy Gromadka w powiecie bolesławieckim. Północna część Parku obejmuje fragment Równiny Szprotawskiej graniczącej ze Wzgórzami Dalkowskimi, przez którą przepływa rzeka Szprotawa. W jej obniżeniu znajduje się jeden z największych kompleksów stawów rybnych. Środkowa część parku leży w zachodniej części Wysoczyzny Lubińskiej zwanej Wzgórzami Chocianowskimi, południowo - zachodnia część znajduje się na obszarze mezoregionu Bory Dolnośląskie, a południowo - wschodnia stanowi fragment Równiny Legnickiej. Na terenie Przemkowskiego Parku Krajobrazowego wyróżnia się cztery typy krajobrazu: krajobraz den dolinnych, krajobraz teras z wydrami, krajobraz równin peryglacialnych oraz krajobraz ostańców peryglacialnych. Specyfiką Przemkowskiego Parku Krajobrazowego jest mozaika przenikających się siedlisk. Rozległe bory sosnowe, niewielkie powierzchnie lasów liściastych, stawy rybne oraz śródleśne torfowiska i wydmy tworzą różnorodne warunki dla fauny i flory. Spotyka się na terenach nieznacznie od siebie oddalonych gatunki subatlantyckie i kontynentalne, jak i nizinne oraz górskie tworzące unikatowe bogactwo gatunkowe.

Spośród cennych gatunków występujących w zasięgu parku krajobrazowego wyróżniają się m.in.: rosiczka pośrednia, nadwodnik trójpręcikowy, namulnik brzegowy, żurawina drobnolistna, nasięźrzał pospolity, wełnianka pochwowata, widlicz cyprysowy oraz kukulka szerokolistna. W ramach inwentaryzacji szaty roślinnej prowadzonej w 2013 r. na potrzeby projektu plany ochrony Parku, stwierdzono występowanie 15 typów siedlisk przyrodniczych,

w tym charakterystycznych dla obszaru Parku suchych wrzosowisk (kod: 4030) oraz wielu chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin (w liczbie 70), mszaków (22) i porostów (29). Do najcenniejszych gatunków roślin należą m.in. fiołek, jęczyznik zwyczajny, mułowa, nadwodniki i widlicz cyprysowy. Na obszarze Parku stwierdzono również występowanie 8 gatunków torfowców oraz zagrożonego w skali kraju mech Nastroszek Brucha, a z chronionych gatunków porostów można spotkać brodaczki, chrobotki i płucnice.

Największymi zagrożeniami dla szaty roślinnej Przemkowskiego Parku Krajobrazowego są antropogeniczne i naturalne zmiany stosunków wodnych, ekspansywne gatunki roślin rodzimych i obcych geograficznie, nadmierny ruch turystyczny i wtórna sukcesja, powodująca zarastanie łąk i wrzosowisk teren parku krajobrazowego stanowi jedną z cenniejszych ostoisk ptaków w Polsce. Różnorodność siedliskowa umożliwia koegzystencję wielu, często rzadkich gatunków, na niewielkim obszarze. Rozległe bory sosnowe, znajdujące się w dalekim oddaleniu od ludzkich osad, stwarzają odpowiednie siedlisko. Tereny wodne Przemkowskiego Parku Krajobrazowego, szczególnie stawy hodowlane, stanowią miejsce stałego lub czasowego przebywania nawet 220 gatunków ptaków, w tym 147 lęgowych.

Południowo - wschodnia część Parku znajduje się w dolinie Czarnej Wody (dopływ Kaczawy) na Równinie Legnickiej. Występują tu torfowiska przejściowe, które objęte zostały ochroną w formie rezerwatu "Torfowisko Borówki" oraz bagienne bory sosnowe i lasy brzożowe. Południowa i zachodnia część Parku obejmuje dolinę Szprotawy i Czarnej Wody, w których zachowały się łągi, olsy i grądy. Od roku 2002 chronione są jako rezerwat przyrody „Łęgi Źródłiskowe okolic Przemkowa”.

Rezerwat przyrody „**Stawy Przemkowskie**” OSO (**Obszar Specjalnej Ochrony**) został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18.05.1984 r. Celem utworzenia rezerwatu było zachowanie stawów i bagien oraz otaczających je lasów w dolinie Szprotawy, będących ostoiską licznych gatunków ptaków. W skład rezerwatu wchodzi obszar stawów o powierzchni 898,91 ha oraz powierzchnia leśna. Całkowita powierzchnia rezerwatu wynosi 1046,25 ha. Rezerwat przyrody składa się z dwóch kompleksów stawów: dużego kompleksu oraz mniejszego kompleksu „Stawy Wołowe”, położonego bliżej Przemkowa. Łącznie obejmuje 35 rybnych stawów hodowlanych oraz 12 lasków lęgowych. Stawy objęte ochroną rezerwatową charakteryzują się silnym zwarcie roślinności szuwarowej, budowanej przez trzcinę pospolitą. Stawy Przemkowskie są szczególnie cenne ze względu na liczebność lęgowych ptaków wodno - błotnych (48 gatunków). Ponadto, aż 51

gatunków ptaków migrujących ma tu swoje miejsce odpoczynku i żerowania. Jako jedno z 126 miejsc w Polsce, Stawy Przemkowskie zostały wpisane na listę europejskich ostoi ptaków PL087 IBA.

Rezerwat przyrody „**Łęgi Źródłiskowe koło Przemkowa**” został powołany Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 10 stycznia 2002 r. Rezerwat miał wyznaczone zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem nr 7 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 12 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody. Rezerwat przyrody położony jest w obrębie Przemkowa. W ewidencji gruntów gminy, obiekt jest zlokalizowany w obrębie Szklarki na działkach o nr.: 264/2/2, 267/1/3 i 268/3A. Łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 140,22 ha. „**Wrzosowisko Przemkowskie**” SOO (Specjalny Obszar Ochrony) o powierzchni 6663.7 ha. Rozległe wrzosowisko na dawnym poligonie przemkowskim otoczone borami sosnowymi. Ponadto występują tu dobrze wykształcone wydmy śródlądowe i piaszczyska z typową dla takich siedlisk roślinnością.

5. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

5.1 Rozwój gospodarczy

Podstawą analiz statystycznych w wymiarze ekonomiczno - gospodarczym jest prezentacja liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Krajowego Rejestru Sądowego. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia poniższa Tabela nr 5.1.

Tabela 5.1 Podmioty gospodarcze w gminie Przemków - stan na rok 2016.

Lp.	Miejscowość	Liczba podmiotów wpisanych do CEDG	Liczba podmiotów wpisanych do KRS
1	Jakubowo Lubińskie	5	0
2	Jędrzychówek	1	0
3	Karpie	2	0
4	Krępa	1	1
5	Łąkociny	0	0
6	Łężce	2	0
7	Ostaszów	2	1
8	Piotrowice	6	0

9	Przemków	235	13
10	Szklarki	6	0
11	Węgielin	3	0
12	Wilkocin	3	0
13	Wysoka	6	0

Źródło: www.ceidg.gov.pl/ oraz <https://ems.ms.gov.pl/>

**Tabela 5.2 Podmioty gospodarcze z podziałem na sektory przeważające w Gminie
Przemków – stan na rok 2014**

		Powiat	Gmina
Ogółem:		4603	507
Sektor:	rolniczy	133	23
	przemysłowy	364	46
	budowlany	589	68
na 10 tys. ludności		728	578
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności		503	412

Źródło: GUS

Gmina Przemków jest obszarem o niskiej aktywności gospodarczej na tle innych gmin powiatu polkowickiego. Analizując podmioty gospodarcze, działające na terenie gminy, widoczny jest największy udział jednostek prowadzących działalność w zakresie budownictwa i przemysłu.

Tabela 5.3 Podmioty zarejestrowane w systemie REGON w latach 2009 - 2014.

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Sektor publiczny, w tym:						
1.1	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	15	15	15	17	18	18
1.2	Spółki handlowe	1	1	1	1	1	1
1.3	Przedsiębiorstwa państwowe	-	-	-	-	-	-
2.	Sektor prywatny w tym:						
2.1	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	358	377	339	341	348	361
2.2	Spółki handlowe	13	13	13	12	12	12

2.3	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	4	4	4	4
2.4	Spółdzielnie	4	4	4	4	4	4
2.5	Fundacje	-	-	-	-	-	-
2.6	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	25	29	32	33	34	34

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

Gmina Przemków jest obszarem o niskiej aktywności gospodarczej na tle innych gmin powiatu polkowickiego. Według Banku Danych Regionalnych GUS w roku 2009 było na jej terenie zarejestrowanych 419 podmiotów gospodarczych, a w 2014 r. było ich 434.

5.1.1 Bezrobocie

W gminie Przemków na 1000 mieszkańców pracuje 73 osoby, z czego 28,9% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 71,1% mężczyźni. Ponadto 8,4% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Przemków pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 66,8% w przemyśle i budownictwie, a 10,4% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Tabela 5.4 Bezrobocie wg płci na terenie gminy w latach 2009 - 2014

Wyszczególnienie	Jm.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni ogółem, w tym:	Os.	623,00	562,00	612,00	652,00	620,00	562,00
mężczyźni	Os.	268,00	229,00	263,00	286,00	273,00	247,00
kobiety	Os.	355,00	333,00	349,00	347,00	347,00	315,00

Źródło: GUS

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Przemków wynosiła w 2014 r. 562 osoby. Wśród ogółu zarejestrowanych widoczna jest przewaga kobiet - stanowią one 56,04% bezrobotnych z gminy, pozostałe 43,96% ogółu to zarejestrowani bezrobotni mężczyźni. Stan przewagi kobiet wśród osób bezrobotnych utrzymuje się niezmiennie od 2009 roku. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w 2014 roku wynosi 10,6% - powyżej średniej stopy województwa dolnośląskiego (10,4%) oraz poniżej średniej stopy krajowej (11,4%).

W ramach programów rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy w Polkowicach podejmuje wiele zróżnicowanych form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Najpopularniejsze formy pomocy bezrobotnym to: szkolenia, staże, prace społeczno - użyteczne, roboty publiczne i refundacja kosztów dojazdu do pracy. W związku ze zmianą Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U.2013.674 z późn. zm.), która usuwa z katalogu usług pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, Klub Pracy w Przemkowie został zlikwidowany z dniem 27 maja 2014 roku. Szkolenia z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy są inicjowane, organizowane oraz prowadzone w ramach poradnictwa zawodowego.

Według danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Polkowicach struktura bezrobocia w gminie Przemków ze względu na wykształcenie wygląda następująco (dane na rok 31.12.2014):

Tabela 5.5 Struktura bezrobocia wg wykształcenia.

Bezrobotni ogółem	Wykształcenie				
	wyższe	średnio zawodowe	Średnio ogólne	zasadniczo zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
563	45	92	62	156	208

Źródło: Dane PUP

Tabela 5.6 Bezrobocie wg płci na terenie gminy w latach 2009 - 2014

Wyszczególnienie	Jm.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni ogółem, w tym:	osoba	623,00	562,00	612,00	652,00	620,00	562,00
mężczyźni	osoba	268,00	229,00	263,00	286,00	273,00	247,00
kobiety	osoba	355,00	333,00	349,00	347,00	347,00	315,00

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców w Gminie Przemków z roku na rok spada. Należy wziąć pod uwagę fakt, iż w tym czasie nie zwiększyła się liczba mieszkańców gminy.

5.2 Infrastruktura techniczna

5.2.1. Wodociągi i kanalizacja

Infrastruktura techniczna na terenie Gminy Przemków jest rozwinięta bardzo dobrze. Niemalże wszystkie wsie znajdujące się na terenie gminy są skanalizowane (91,7), zwodociągowane (96%).

Tabela 5.7 Korzystający z sieci wodociągowej w roku 2009 i 2013 (% ogółu ludności)

Wyszczególnienie	2009r.	2013r.
Gmina	97,80%	96%
Dolny Śląsk (gminy wiejskie)	78,80 %	81,20%
Polska (gminy wiejskie)	74,30%	76,60%

Źródło: GUS

Obszar Gminy Przemków zaopatrzonej jest w wodę z pięciu ujęć wody, które zlokalizowane są na Osiedlu Głogowskim (w skład ujęcia wchodzi 3 studnie wiercone na głębokość 45,0-46,0 m), w miejscowościach Szklarki (w skład ujęcia wchodzi jedna studnia wiercona o głębokości 53 m), Ostaszów (ujęcie składa się z jednej studni kopanej o głębokości 5,0 m, wykonanej przed 1939 rokiem), Wysoka (ujęcie to składa się z 3 studni wierconych o głębokości 34,0 -42,0 m) oraz Wilkocin (jest to jedyne ujęcie wody, którego nie można dostrzec na powierzchni ziemi ze względu na zlokalizowanie w podziemnym bunkrze; składa się ono z dwóch pomp wierconych o głębokości 45,0 - 47,7 m).

**Tabela 5.8 Korzystający z sieci kanalizacji sanitarnej w roku 2009 i 2013
(% ogółu ludności)**

Wyszczególnienie	2009 r.	2013 r.
Gmina	90,10	91,7
Dolny Śląsk (gminy wiejskie)	26,50	33,50
Polska (gminy wiejskie)	23,40	30,90

Źródło: GUS

Oczyszczalnia ścieków sanitarnych znajduje się w północnej części miasta Przemków w odległości ok. 3 kilometrów od centrum miasta, na terenie przemysłowym. Wybudowana została w połowie lat 90-tych, a w roku 2010 przystąpiono do jej modernizacji. Ścieki komunalne doprowadzane są do oczyszczalni systemem kanalizacji sanitarnej. Zbudowana

jest ona z szeregu rurociągów, studzienek kanalizacyjnych oraz przepompowni ścieków. Niestety nie wszyscy mieszkańcy gminy mogą korzystać z tego systemu, wsie, które do tej pory nie zostały skanalizowane to: Szklarki, Wilkocin, Wysoka, Jakubowo Lubińskie, Jędrzychówek oraz Łąkociny. Mieszkańcy tych miejscowości nadal zmuszeni są do gromadzenia nieczystości płynnych w bezodpływowych zbiornikach i regularnego ich opróżniania. Bezpośrednio do oczyszczalni ścieki doprowadzane są rurociągiem tłocznym z przepompowni P1 oraz dowożone samochodem asenizacyjnym.

5.2.2 Sieć gazowa

Tabela 5.9 Korzystający z sieci gazowej w roku 2009 i 2013 (% ogółu ludności)

Wyszczególnienie	2009 r.	2013 r.
Gmina	50,80	52,80
Dolny Śląsk (gminy wiejskie)	11,60	13,60
Polska (gminy wiejskie)	20,60	22,00

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Przemkowie

5.2.3 Energia odnawialna

Gmina Przemków w niewielkim stopniu wykorzystuje odnawialne źródła energii.

Tabela 5.10 Instalacje OZE zainstalowane w obiektach gminnych

Obiekt	Opis zastosowanej technologii	Rok montażu
Zespół Szkół w Przemkowie	instalacja solarna c.w.u.	2003
Przemkowski Ośrodek Kultury	instalacja solarna c.w.u.	2015
Ośrodek Zdrowia	instalacja solarna c.w.u.	2003
Przedszkole Publiczne nr 2	instalacja solarna c.w.u.	2013
Publiczna Szkoła Podstawowa w Wysokiej	kocioł na biomasę c.o. i c.w.u.	2005

Źródło: dane Urzędu Miejskiego W Przemkowie

5.2.4 Komunikacja drogowa

Przez teren miasta i Gminy Przemków przebiega droga krajowa nr 12, biegnąca równoleżnikowo przez obszar Polski od granicy z Niemcami (Łęknica) do granicy z Ukrainą (Berdyszcze). Oprócz drogi krajowej nr 12, przez obszar gminy (i samego miasta) przebiega inna droga o charakterze regionalnym, tj. droga wojewódzka nr 328 relacji Chocianów - Nowa Sól. Wyżej wymienione drogi realizują powiązania lokalnych centrów administracyjno - gospodarczych w skali międzygminnej. Ponadto przez teren gminy przebiegają następujące drogi powiatowe:

- droga powiatowa nr 1140D relacji Przemków - Nowy Dwór,
- droga powiatowa nr 1142D relacji Przemków – Piotrowice,
- droga powiatowa nr 1145D relacji Wysoka – Jędrzychówek,
- droga powiatowa nr 1147 D relacji Parchów – Jabłonów,
- droga powiatowa nr 1144D relacji Jabłonów - Nowa Kuźnia,
- droga powiatowa nr 1139D relacji Sieroszowice – Pogorzelska.

Uzupełnieniem dróg wojewódzkich i powiatowych jest szereg dróg gminnych. Zapewniają one powiązania poszczególnych jednostek osadniczych między sobą oraz łączą niektóre bardziej oddalone odcinki dróg wojewódzkich, a także prowadzą do obszarów leśnych. Biorąc pod uwagę wielkość gminy, można uznać gęstość sieci drogowej za wystarczającą do zapewnienia prawidłowej komunikacji. Poprawy natomiast wymaga stan techniczny i parametry tych dróg.

6. FUNDUSZ SOŁECKI

Fundusz sołecki powołany został do życia na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. i po raz pierwszy realizowany był w ramach budżetów gmin w roku 2010. Fundusz sołecki to środki wyodrębnione w budżecie gminy, zagwarantowane dla sołectwa na realizację przedsięwzięć będących zadaniami gminy:

- Służących poprawie warunków życia jego mieszkańców,
- Będących zadaniami własnymi gminy

- Zgodnymi ze strategią jej rozwoju

Tabela 6.1 Środki funduszu sołeckiego w Gminie Przemków planowane na lata budżetowe 2009 - 2014

Lp.	Sołectwo	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	Razem
1.	Jakubowo Lubińskie	0	10.664,54	- zł	14.144,34	13.764,46	13.867,32	52.440,66
2.	Jędrzychówek, Łakociny	0	6.821,08	- zł	9.124,49	8.881,16	8.910,84	33.737,57
3.	Karpie	0	7.454,62	- zł	9.817,84	9.417,79	9.154,60	35.844,85
4.	Krępa	0	8.616,10	- zł	11.232,27	10.866,68	10.996,35	41.711,40
5.	Łężce	0	6.968,91	- zł	9.152,22	8.773,84	8.775,42	33.670,39
6.	Ostaszów	0	10.115,47	- zł	13.201,39	12.771,70	12.621,43	48.709,99
7.	Piotrowice	0	12.544,03	- zł	16.529,47	16.474,42	16.738,29	62.286,21
8.	Szklarki	0	7.370,15	- zł	9.706,90	9.390,96	9.533,78	36.001,79
9.	Wilkocin	0	9.608,64	- zł	12.757,64	12.181,41	12.242,25	46.789,94
10.	Wysoka	0	11.129,13	- zł	14.643,56	14.193,76	14.327,76	54.294,21
	Ogółem	- zł	91.292,67	- zł	120.310,12	116.716,18	117.168,04	445.487,01

Źródło: Urząd Miejski Przemkowie

Korzyści związane z realizacją funduszu sołeckiego w Gminie:

- Dodatkowe środki z budżetu państwa (subwencja) w wysokości odpowiednio: 10, 20 lub 30% wykonanych wydatków (najwyższe dofinansowanie otrzymują gminy o najniższych dochodach, zaś najmniejsze – gminy najbogatsze).
- Zwiększa się możliwość realizacji drobnych, ale istotnych zadań samorządu wsi.
- Następuje wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich.
- Jest to podstawowy mechanizm finansowy wspierający sołectwa uczestniczące w programie „Odnowa Wsi Dolnośląskiej”, realizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.
- Każde z sołectw ma jednakowy dostęp do środków, które można przeznaczyć na najpotrzebniejsze – wg mieszkańców – przedsięwzięcia.

- Ilość środków jakie sołectwo otrzymuje „do dyspozycji” w ramach funduszu sołeckiego jest proporcjonalne do liczby mieszkańców danego sołectwa.

Ze względu na problemy finansowe Gminy w latach 2010-2013 fundusz nie był realizowany w pełnym zakresie. Od roku 2014 Gmina nie wyodrębniała środków w budżecie na ten cel.

Tabela 6.2. Środki funduszu sołeckiego w Gminie Przemków

Rok realizacji	Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego					
	Majątkowe		Bieżące		Razem	
	[zł]	[%]	[zł]	[%]	[zł]	[%]
2009						
2010	22 659,50	25	68 633,17	75	91 292,67	
2011						
2012			13 113,88	11	13 113,88	
2013			5 048,66	4	5 048,66	
2014						
Ogółem:	22 659,50		86 795,71		109 455,21	

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

7. REALIZACJA PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNI EUROPEJSKIEJ W LATACH 2009 - 2013

W ostatnich latach Gmina Przemków zrealizowała wiele zadań z udziałem środków zewnętrznych. Znaczna część tych środków to dofinansowania z Unii Europejskiej, a w szczególności z następujących programów:

- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
- Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 (PO RYBY)

Tabela 7.1 Projekty Gminy z udziałem funduszy UE, które w latach 2009 - 2014 uzyskały dofinansowanie.

Lp.	Tytuł projektu	Informacje na temat projektu
REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2007 – 2013		
1.	Budowa i wyposażenie obiektu dydaktycznego przedszkola przy	Rozbiórka starego przedszkola, budowa nowego, zagospodarowanie terenu obejmujące plac zabaw

	Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Przemkowie”	oraz nasadzenia zieleni
2.	Rozbudowa komunalnej oczyszczalni ścieków w Przemkowie wraz ze skanalizowaniem wsi Łężce, Ostaszów, Krępa	Rozbudowa komunalnej oczyszczalni ścieków w Przemkowie oraz budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Łężce, Ostaszów i Krępa.
3	Kompleksowa informatyzacja Urzędu Miejskiego w Przemkowie i jednostek organizacyjnych gminy w celu przystosowania do świadczenia e-usług	Stworzenie portalu gminnego z portalami dedykowanymi (e-administracja); zakup i wdrożenie systemów informatycznych w UM, szkołach, OPS, POK, MGBP i MZGM; modernizacja sieci elektrycznej w OPS; zakup sprzętu komputerowego w UM, OPS i MZGM; Szkolenia.
4	Organizacja Dolnośląskiego Święta Miodu i Wina w Przemkowie jako imprezy promującej kulturalne i przyrodnicze walory Gminy Przemków i Dolnego Śląska	Organizacja XI (2010) i XII (2011) Dolnośląskiego Święta Miodu i Wina w Przemkowie
PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007 – 2013		
1.	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Jakubowie Lubińskim	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Jakubowie Lubińskim.
2.	Skanalizowanie wsi Karpie i Piotrowice	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Karpie i Piotrowice
3.	Remont budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa w Gminie Przemków	Roboty budowlane obejmujące remont dachu, tynków, podłóg oraz roboty elektryczne budynku świetlicy wiejskiej w Krępie.
4.	Remont budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Karpie w Gminie Przemków	Roboty budowlane wewnętrzne (ściany, stolarka otworowa, tynki, malowanie), roboty zewnętrzne (zagospodarowanie terenu, boisko, ogrodzenie), roboty sanitarne, roboty elektryczne.
5.	Lato w mieście – zostań mistrzem własnego ciała – jako forma wspierania aktywności mieszkańców Gminy Przemków	Przeprowadzenie 10 spotkań w okresie wakacji, organizacja gier i zabaw w ramach ogródka sportowego, dostarczenie urządzeń sportowych, organizacja zawodów sportowych
6.	Naturalnie Przemków – naturalnie we Wrzosowej Krainie	Wykonano folder promocyjny, plan miasta, mapę interaktywną
7.	"X Ogólnopolski Bieg po Miód"	Organizacja biegu podczas XIII Dolnośląskiego Święta Miodu i Wina w Przemkowie
PROGRAM OPERACYJNY ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SEKTORA RYBOŁÓWSTWA I NADBRZEŻNYCH OBSZARÓW RYBACKICH 2007 – 2013 (PO RYBY)		
1.	Rewitalizacja Przemkowa Poprzez zagospodarowanie placów zabaw	Budowa placu zabaw przy Publicznym Przedszkolu nr 2 w Przemkowie oraz na Os. Głogowskim
2.	Remont i konserwacja istniejących stawów nr 1 i 2 wraz z odcinkami rowów doprowadzających i	Remont stawów w zabytkowym Parku miejskim w Przemkowie

	odprowadzających wody w Parku Miejskim w Przemkowie	
3.	Przebudowa istniejącego budynku zaplecza sportowego LZS w miejscowości Ostaszów	Przebudowa i wyposażenie budynku zaplecza sportowego Ludowego Zespołu Sportowego w Ostaszowie.
4.	Zagospodarowanie boiska sportowego w Przemkowie	Zakup trybun oraz piłko chwyków na boisko sportowe w Przemkowie
PROGRAM OPERACYJNY INNOWACYJNA GOSPODARKA		
1	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion w Gminie Przemków – I projekt	Zapewnienie usługi dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz zakup sprzętu komputerowego dla 100 gospodarstw domowych z terenu gminy Przemków.
2	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion w Gminie Przemków – II projekt	Zapewnienie usługi dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz zakup sprzętu komputerowego dla 30 gospodarstw domowych z terenu gminy Przemków oraz 11 jednostek podległych gminy
3	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion w Gminie Przemków – projekt III	Zapewnienie usługi dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz zakup sprzętu komputerowego dla 85 gospodarstw domowych oraz 5 jednostek podległych gminy Przemków.
PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI		
1.	Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III szkoły podstawowej w kontekście wdrażania nowej podstawy kształcenia ogólnego	Zajęcia dodatkowe dla uczniów klas I-III
2.	Wdrożenie programów rozwojowych w Gimnazjum w Przemkowie	W ramach projektu gimnazjalistom zapewniono: - 13 kół rozwijających kompetencje kluczowe: koło języka angielskiego, niemieckiego, koło języka polskiego, koło informatyczne, koło matematyczne, koło przedsiębiorczości, koło fizyczne, chemiczne, biologiczne, geograficzne, techniczne, koło redakcyjno-filmowe oraz WebQuest - Wyprawy Odkrywców; - 10 typów zajęć dydaktyczno-wyrównawczych: z matematyki, języka polskiego, języka niemieckiego, angielskiego, z historii, fizyki, chemii, biologii, informatyki, geografii; - zajęcia specjalistyczne: zajęcia rewalidacyjne, muzykoterapia, artterapia, socjoterapia; - wsparcie psychologiczno-pedagogiczne; - dodatkowe wsparcie dla mniejszości romskiej; - SzOK - Szkolny Ośrodek Kariery - czyli doradztwo edukacyjno-zawodowe
PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO		
1	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Przemków	Termomodernizacja 17 budynków użyteczności publicznej na terenie gminy (Zespół Szkół, Urząd Miejski, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2, Miejska Biblioteka Publiczna, świetlica wiejska w Krępie, świetlica wiejska w Piotrowicach, świetlica wiejska

		w Karpiach, świetlica wiejska w Łęczcach, Szkoła Podstawowa nr 1, Publiczna Szkoła Podstawowa w Wysokiej, Publiczne Przedszkole nr 2, Ośrodek Pomocy Społecznej, Przemkowski Ośrodek Kultury, Kino, Ochotnicza Straż Pożarna, świetlica wiejska w Jędrzychówku oraz Ośrodek Zdrowia.
--	--	--

Źródło: Urząd Miejski w Przemkowie

8. PLANOWANE PODEJŚCE DO ROZWOJU.

Planowe podejście do rozwoju Gminy Przemków wyrażało się poprzez opracowanie szeregu różnego rodzaju gminnych planów i programów, które następnie były wdrażane z zamiarem osiągnięcia celów w nich zawartych, są to:

- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Przemów,
- Strategia Rozwoju Gminy Przemków,
- Plan Odnowy Miejscowości

Program Rewitalizacji Miasta Przemków

Program Rewitalizacji Miasta Przemków na lata 2010 - 2015 był programem otwartym. Każdy mieszkaniec miasta, podmiot lub instytucja może zgłosić swoje uwagi, wnioski, propozycje, postulaty odnośnie Programu, zapisanych w nim zadań oraz zakresu sformułowanych przedsięwzięć. Celem Działań z zakresu mieszkalnictwa jest poprawa estetyki i funkcjonalności zasobów mieszkaniowych na obszarze wsparcia.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Przemków:

- Tworzenie jak najkorzystniejszych warunków dla rozwoju oświaty, polepszanie jakości placówek oświatowo - wychowawczych, podnoszenie poziomu nauczania, wyrównanie szans edukacyjnych u młodzieży, pochodzącej z różnych środowisk społecznych, podnoszenie kwalifikacji osób pracujących.
- Tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym mających za zadanie podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Poprawę estetyki przestrzeni miejskiej.

- Porządkowanie „starej tanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zabudowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem.
- Renowację zabudowy budynków, w tym: obiektów infrastruktury społecznej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym oraz ich adaptacja na cele gospodarcze, społeczne i kulturalne.
- Poprawę funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych.
- Przebudowę i remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością gospodarczą.

Strategia Rozwoju Gminy Przemków

W strategii Rozwoju Gminy Przemków jako Cele strategiczne określono:

- Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego.
- Podniesienie poziomu warunków bytowych oraz możliwości konsumpcyjnych społeczności lokalnej.
- Użytkowanie zasobów lokalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju.

Plany Odnowy Miejscowości

Od 2008 roku zostały opracowane w poszczególnych miejscowościach, z inicjatyw mieszkańców i przy aktywnym ich udziale, tzw. Plany Odnowy Miejscowości. Plany te w swoich założeniach stanowią dokument o charakterze strategicznym i mają na celu stworzenie szczegółowych koncepcji oraz wizji rozwoju poszczególnych miejscowości. Określają generalny kierunek zmian pożądaných przez mieszkańców oraz zawierają metody i narzędzia ich wdrażania. Planowanie rozwoju na szczeblu sołectw zasługuje zatem na szczególną uwagę, ponieważ uwzględnia potrzeby jakie posiada zbiorowość mniejsza niż ludność gminy czy też powiatu. Ponadto planowanie, w którym zastosowano techniki badawcze, aby poznać opinie mieszkańców i ich oczekiwania względem rozwoju swojego sołectwa, jest wyrazem dbałości samorządu lokalnego o własnych mieszkańców.

Tabela 8.1 Sołectwa, które opracowały Plany Odnowy Miejscowości

Lp.	Sołectwo	Plan Odnowy Miejscowości lub inny Dokument Strategiczny sołectwo posiada dokument [tak/nie]
1.	Karpie	NIE
2.	Szklarki	NIE
3.	Piotrowice	NIE
4.	Łężce	Sołecka strategia rozwoju z 2010r.
5.	Ostaszów	Sołecka strategia rozwoju z 2010 r. (nieaktualny Plan odnowy miejscowości na lata 2008-2015)
6.	Krępa	TAK - Plan odnowy miejscowości na lata 2010-2018
7.	Wilkocin	Sołecka strategia rozwoju z 2010 r.
8.	Wysoka	Sołecka strategia rozwoju z 2010 r.
9.	Jakubowo Lubińskie	NIE (nieaktualny Plan odnowy miejscowości na lata 2007-2013)
10.	Jędrzychówek	NIE

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Przemkowie

CZĘŚĆ II – PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ

9. PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ

Głównym założeniem przy pracy nad planem strategicznym Gminy Przemków na najbliższe 4 lata było tworzenie i realizowanie dokumentu metodami uwzględniającymi wysoki stopień partycypacyjny. Dokument na każdym etapie był tworzony z udziałem mieszkańców oraz pracowników Gminy.

Uczestnikami warsztatów byli:

- sołtysi,
- radni gminni,
- przedstawiciele rad sołeckich,
- przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych w tym klubów sportowych,
- przedstawiciele Ochotniczych Straży Pożarnych,
- przedsiębiorcy,
- pracownicy Urzędu Miejski w Przemkowie i kierownicy referatów,
- dyrektorzy jednostek gminnych,

- aktywni mieszkańcy Gminy Przemków.

Pracami nad strategią kierował koordynator z ramienia zleceniobiorcy przy wsparciu osoby kontaktowej z ramienia Urzędu Miejskiego w Przemkowie. Rolą koordynatora było organizowanie pracy zespołu i dobór narzędzi niezbędnych do właściwego przygotowania dokumentu. Pracownicy Gminy występowali w roli ekspertów, głównie przy części diagnostycznej oraz na spotkaniach warsztatowych z mieszkańcami.

Odbyły się następujące warsztaty:

Warsztat 1 – Analiza zintegrowana SWOT – warsztat z udziałem mieszkańców oraz pracowników Gminy.

Warsztat 2 - Analiza wewnętrzna kluczowych problemów rozwoju, wizja, misja oraz cele strategii rozwoju Gminy Przemków – warsztaty z udziałem mieszkańców oraz pracowników Gminy.

Podczas tworzenia strategii program podlegał konsultacjom społecznym i zgodnie z jednym z elementów konsultacji było umieszczenie na stronie internetowej gminy podstawowych założeń Programu w zakresie analizy SWOT, kierunków rozwoju, wizji i misji, proponowanych celów strategicznych i szczegółowych oraz zadań niezbędnych do ich realizacji.

Drugim elementem konsultacji społecznych było przeprowadzenie debaty społecznej nad podstawowymi założeniami Programu w zakresie analizy SWOT, kierunków rozwoju, wizji misji, proponowanych celów strategicznych i szczegółowych oraz zadań niezbędnych do ich realizacji. Debata miała charakter otwarty i przeprowadzona została z wykorzystaniem metodyki Open Space.

**Fot. 9.1 Warsztat z udziałem mieszkańców oraz pracowników Urzędu Miejskiego
w Przemkowie.**

10. MISJA, WIZJA, CEL NADRZĘDNY I CELE GŁÓWNE

10.1 Misja

Misja to określenie podstawowych funkcji gminy, które zapisane są w ustawie o samorządzie terytorialnym z dnia 8 marca 1990 roku oraz w uchwalonym statucie gminy.

Misja Gminy Przemków zawarta jest w sformułowaniach:

- „Mieszkańcy Gminy stanowią z mocy prawa wspólnotę samorządową”,
- „Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność”,
- „Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów”.

Misja Gminy Przemków wypracowana przez uczestników warsztatów brzmi następująco:

**ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA I GMINY WE WSPÓŁPRACY Z
MIESZKAŃCAMI.**

10.2 Wizja przyszłości i cel nadrzędny rozwoju gminy

Wizja rozwoju gminy to obraz jej przyszłego stanu, do którego będzie się dążyć, uwzględniając dobro środowiska przyrodniczego i potrzeby mieszkańców. Wszystkie działania podejmowane na rzecz jej urzeczywistnienia nie mogą zagrażać ani degradować środowiska.

Uczestnicy warsztatów sformułowali obraz gminy za 4 lata. Określono pożądane cechy środowiska przyrodniczego, skalę rozwoju gospodarczego, funkcjonowanie instytucji publicznych i poziom życia mieszkańców. Poprzez stworzenie wizji przygotowano ramy, które pozwoliły na wyznaczenie celów i sposobów ich realizacji. W ten sposób w programie zaplanowano konsekwentny ciąg zdarzeń.

Wypracowano następującą hasłową wizję rozwoju Gminy Przemków:

**GMINA PRZEMKÓW – CHCĘ TU ŻYĆ! · GMINA ZACHOWUJĄCA
NIEPOWTARZALNE WALORY PRZYRODNICZE ORAZ PRZYJAZNA
MIESZKAŃCOM I PRZEDSIĘBIORCOM.**

Z wyżej sformułowanej wizji powstał cel nadrzędny rozwoju Gminy Przemków:

**ROZWÓJ GMINY BAZUJE NA NIEPOWTARZALNYCH WALORACH
PRZYRODNICZYCH ORAZ NA AKTYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
MIESZKAŃCÓW.**

10.3 Cele główne strategii.

Cel główny to taki cel strategiczny, który mamy osiągnąć w całości i za osiągnięcie, którego ponosimy w pełni odpowiedzialność. Tutaj pojawia się pytanie: jaki rozwój zapewni gminie realizację celu głównego oraz nadrzędnego? Przy budowie programu rozwoju zrównoważonego odpowiedź na to pytanie jest następująca: rozwój społeczno - gospodarczy zharmonizowany ze środowiskiem, czyli rozwój, w którym granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów środowiska przyrodniczego.

Cele główne są „rozbite” na cele w układzie poszczególnych sfer (ładów).

Sfera środowiskowa

CEL GŁÓWNY 1:

**ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH,
ŚRODOWISKOWYCH I KULTUROWYCH NA RZECZ ROZWOJU GMINY.**

Sfera gospodarcza

CEL GŁÓWNY 2:

**ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY W OPARCIU O PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ
MIESZKAŃCÓW I PARTERSKĄ WSPÓŁPRACĘ Z PODMIOTAMI
GOSPODARCZYMI.**

Sfera społeczna

CEL GŁÓWNY 3:

**AKTYWNE WŁĄCZENIE OBYWATELI W ROZWÓJ GMINY
ORAZ ZAPEWNIENIE IM SATYSFAKCJONUJĄCYCH WARUNKÓW ŻYCIA.**

11. ANALIZA SWOT

11.1 Szanse i zagrożenia rozwoju gminy

W rozdziale została dokonana analiza czynników sprzyjających i ograniczających rozwój gminy. Rozważano atuty gminy oraz słabości stanowiące bariery rozwojowe. Odniesiono się także do możliwości, które mogą pojawić się w przyszłości w otoczeniu gminy i rzutować na jej rozwój.

Analiza SWOT dla Gminy Przemków została przeprowadzona podczas warsztatów, wzbogacono ją także o wnioski płynące z diagnozy. Gminę poddano analizie wartościującej, określając słabe i mocne strony gminy obecnie, w podziale na 3 sfery, – czyli co gmina ma, czego nie ma, a co może wpływać na jej rozwój. Odniesiono się również do możliwości i zagrożeń, które mogą się pojawić w przyszłości w otoczeniu oraz wewnątrz gminy i wpływać na jej kondycję. Przewidując je, władze lokalne mogą uniknąć wielu trudności. Stawiając na mocne strony i wykorzystując szanse, Gmina Przemków może skutecznie niwelować słabości.

11.2 Stymulatory rozwoju

Czynniki sprzyjające rozwojowi to stymulatory rozwoju, tzn. te czynniki, które umożliwią Gminie Przemków realizację przyjętej wizji. Są to czynniki, które gmina może wykorzystać w pobudzaniu własnego rozwoju.

Należy do nich zaliczyć:

- Stymulowanie inicjatyw społecznych. Stworzenie warunków do zwiększenia aktywności mieszkańców zarówno w zakresie inicjatyw własnych (własna działalność gospodarcza, zmiana kwalifikacji zawodowych), jak i przedsięwzięć służących mieszkańcom (zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, opieka nad osobami znajdującymi się w trudnych warunkach, w tym osobami starszymi). Temu celowi ma służyć powołanie organizacji społecznej oraz organizacji gospodarczej, wspierających przedsiębiorczość i tworzenie dodatkowych miejsc pracy.
- Tworzenie partnerstwa społecznego i zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów gminy. Ma temu służyć odpowiedni przepływ informacji pomiędzy gminą i mieszkańcami oraz włączanie mieszkańców w proces decyzyjny (partycypacja społeczna). Wykorzystanie wiedzy i pomysłów lokalnej społeczności to budowanie rozwoju gminy w oparciu o najcenniejszy zasób – potencjał ludzki.
- Zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych i kulturowych gminy w promocji gminy, tworzenie dodatkowych miejsc pracy i przyciąganie turystów do skorzystania z atrakcji i oferty.
- Stymulowanie przedsiębiorczości na rzecz tworzenia miejsc pracy. Choć w horyzoncie czasowym, na który planowany jest program, strefy te będą dalej funkcjonować, to warto wspierać również rozwój indywidualnej przedsiębiorczości oraz wspierać tworzenie nowych miejsc w pracy w przedsiębiorstwach działających lokalnie. Warto stymulować tworzenie nowych podmiotów oferujących innowacyjne produkty i usługi na wysokim poziomie marż i wartości dodanej.
- Na bazie programu przygotowanie szczegółowych projektów do zapisanych zadań oraz staranie się o zewnętrzne fundusze na ich realizację.

Uczestnicy warsztatów dokonali analizy wartościującej, określając mocne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia dla jej rozwoju.

Tabela 11.1 Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Sfera środowiskowa • bogate walory krajobrazowe • Przemkowski Park Krajobrazowy i jego walory przyrodnicze • rezerwat przyrody Stawy Przemkowskie • rezerwat przyrody Łęgi Źródłiskowe koło Przemkowa • Istniejące na terenie gminy Ekomuzea: „Gospodarstwo Amazonka”, „Pasięka Maja w Krępie”, „Piernikowy Świat Wandzi”, „Pracownia tkacka – Szara Przysiań”, „Pracownia ceramiczna Aleksandry Niemczyk” • bogata fauna i flora • zdrowy klimat • istniejące ścieżki rowerowe • istniejące szlaki turystyczne • wykwalifikowana kadra przewodników • na terenie gminy nie ma uciążliwego przemysłu	Sfera środowiskowa • zły stan istniejącej bazy turystycznej • brak planu zagospodarowania przestrzennego • niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego i edukacyjnego walorów przyrodniczych • brak punktu informacji turystycznej • niedokończona kanalizacja na terenach wiejskich • część wodociągów wykonana z rur azbestowych • nie w pełni rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów • zaniedbane budynki wpływają na wizerunek miasta • zaniedbane obiekty zabytkowe • zbyt mało miejsc wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów (ławki, skwery, toalety) • niska świadomość ekologiczna mieszkańców
Sfera gospodarcza • dostęp do obszarów o przeznaczeniu inwestycyjnym • atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową • charakterystyczne i znane produkty lokalne, np. Miód Wrzosowy z Borów Dolnośląskich, Miodowe pierniczki z Przemkowa	Sfera gospodarcza • niska przedsiębiorczość mieszkańców • wysokie bezrobocie • niezadawalająca baza noclegowa i gastronomiczna • wysokie ceny wody i ścieków • słabo rozwinięty przemysł • mało punktów handlowych, w tym miejsc sprzedaży produktów lokalnych • migracja młodych i wykwalifikowanych ludzi za granicę i do większych miast • zbyt mało pracodawców

	zatrudniających młodych pracowników • wysokie zadłużenie Gminy • słaba promocja gminnych obszarów aktywności gospodarczej • zanikające rolnictwo • słaba jakość gleb • wysokie podatki lokalne
Sfera społeczna • duży potencjał organizacji pozarządowych • duża liczba organizacji i liderów lokalnych • wysoki poziom edukacji • istniejąca infrastruktura społeczna („orliki”, świetlice wiejskie, Przemkowski Ośrodek Kultury, szkoły, przedszkola, biblioteka) • organizacja imprez kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym, np. „Dolnośląskie Święto Miodu i Wina” • doświadczenie w organizacji imprez lokalnych – sportowe, kulturalne • bogata różnorodność kulturowa	Sfera społeczna • niezadawalająca mieszkańców oferta kulturalna • słabo zintegrowane społeczeństwo • słaba motywacja do działania wśród lokalnej społeczności • brak konkursów otwartych dla NGO • słaba komunikacja publiczna na terenie gminy oraz brak połączenia z powiatem • zbyt mała liczba miejsc plenerowych sprzyjających integracji • zły stan istniejącej infrastruktury sportowej oraz społecznej • zły stan istniejącego kąpieliska • brak żłobka • zbyt mały dostęp do specjalistów w placówkach zdrowotnych • niskiej jakości nawierzchnie dróg
Szanse	Zagrożenia
• dobra współpraca z sąsiednimi gminami (projekty międzygminne) • pozyskanie środków zewnętrznych na niezbędne inwestycje • gmina znana dzięki wypromowanym produktom lokalnym • dobra lokalizacja komunikacyjna – droga DK12, S3 • planowany rozwój ośrodków przemysłowych w SSE • niedaleka lokalizacja KGHM • finansowanie działań w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego	• słaba kondycja finansowa gminy i ograniczenia możliwości wkładu własnego gminy • migracja młodych mieszkańców gminy • słaba komunikacja publiczna z dużymi aglomeracjami miejskimi, tj.: Zielona Góra, Wrocław, Legnica

11.3 Destymulanty rozwoju

Destymulanty (problemy) rozwoju gminy powinny posiadać trzy cechy:

- mieć charakter negatywny dla rozwoju,
- opisywać stan istniejący,
- powinny być istotne z punktu widzenia realizacji programu.

Uczestnicy warsztatów korzystając z własnych obserwacji i analizy SWOT identyfikowali problemy w 3 sferach: środowiskowej, społecznej i gospodarczej.

Sfera środowiskowa

Problemy:

1. Nie w pełni wykorzystane zasoby przyrodnicze i kulturowe do rozwoju oferty rekreacyjnej, turystycznej i edukacyjnej.
2. Zły stan infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska.
3. Nie w pełni rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów.
4. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Sfera gospodarcza

Problemy:

1. Niewystarczające działania na rzecz wsparcia przedsiębiorczości i dywersyfikacji rozwijanych branż gospodarczych.
2. Niedostatecznie rozwinięta sieć bezpośredniej sprzedaży produktów lokalnych oraz oferta usług noclegowych i gastronomicznych.
3. Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców.
4. Słaba promocja istniejących na terenie gminy obszarów aktywności gospodarczej.

Sfera społeczna

Problemy:

1. Niski poziom świadomości obywatelskiej i zaangażowania mieszkańców w życie gminy.
2. Zbyt mała liczba miejsc plenerowych sprzyjających integracji oraz infrastruktury sportowo rekreacyjnej.
3. Niezadawalająca oferta kulturalna.

4. Niski poziom funkcjonowania transportu publicznego oraz infrastruktury publicznej (drogi, chodniki).
5. Niska jakość znacznej części dróg lokalnych.

Następnie zidentyfikowane problemy zostały przekształcone na cele szczegółowe. W ten sposób problemy, stanowiące istotne bariery rozwoju, zostały przekształcone na pozytywne docelowe stany w przyszłości.

12. PLAN OPERACYJNY PROGRAMU – CELE SZCZEGÓŁOWE, PRIORYTETY

Przyjęcie wizji gminy umożliwiło sformułowanie celu głównego, określonego jako zrównoważony rozwój trzech sfer: środowiskowej, społecznej i gospodarczej.

Cele szczegółowe to konkretne efekty, które gmina osiągnie za 4 lata, stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane problemy. Cel szczegółowy powinien być: precyzyjny, mierzalny, osiągalny, realistyczny, określony w czasie.

Zapisanie celów szczegółowych w formie priorytetowych zadań do realizacji z przypisanym czasem ich wykonania i odpowiedzialnością, umożliwia spełnienie powyższych warunków. Tak powstaje plan operacyjny (harmonogram) do każdego celu szczegółowego, który staje się precyzyjnym zapisem (krok po kroku) działań, służących osiągnięciu efektu docelowego.

W zapisach dotyczących finansowania pod pojęciem środki zewnętrzne należy rozumieć wszystkie możliwe do uzyskania na dany cel wsparcia (finansowe, organizacyjne, rzeczowe). Głównym źródłem zapewne będą programy i fundusze Unii Europejskiej, ale istotne są również inne źródła. Duże znaczenie mają również środki pozyskane niebezpośrednio przez samorząd, ale przez instytucje i organizacje pozarządowe, z którymi gmina będzie współpracowała, aby zrealizować działania zawarte w programie.

SFERA ŚRODOWISKOWA

CEL GŁÓWNY 1:

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH, ŚRODOWISKOWYCH I KULTUROWYCH NA RZECZ ROZWOJU GMINY.

Dla osiągnięcia celu głównego określono następujące cele szczegółowe:

- 1.1. Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej, działań edukacyjnych i ochronnych oraz opracowanie niezbędnych dokumentów.
- 1.2. Bieżąca modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wodociągowego.
- 1.3. Rozwój oferty turystyczno - rekreacyjnej i edukacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.
- 1.4. Poprawa funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Cel szczegółowy 1.1. Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej, działań edukacyjnych i ochronnych oraz opracowanie niezbędnych dokumentów.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.1.

Na terenie Gminy Przemków znajdują się obszary cenne przyrodniczo, tereny o dużych walorach krajobrazowych oraz zabytki. Powinny one zostać zachowane, ponieważ mają duży wpływ na tożsamość gminy i stanowią element dziedzictwa obszaru „Wrzosowej Krainy”. Ważnym narzędziem realizacji tych działań jest plan zagospodarowania przestrzennego oraz realizacja działań edukacyjnych. Należy podkreślić również, że żadne z planowanych w ramach programu zadań nie będzie bezpośrednio oddziaływać na znajdujące się na terenie gminy obszary Natura 2000 i inne obszary chronione.

Cel szczegółowy 1.1. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

- 1.1.1. Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej.
 - Okres realizacji: 2016 - 2020,
 - Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
 - Źródło finansowania: Budżet gminy,

1.1.2. Popularyzacja dbałości o prywatne posesje i tereny wspólne.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie, Rady Sołeckie, Sołtysi,
- Źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne w tym pozyskane z LGD, środki prywatne,

1.1.3. Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej i regionalnej.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie, Gminne Jednostki Oświatowe, POK we współpracy z LGD, organizacje pozarządowe,
- Źródło finansowania: Budżet gminy i środki zewnętrzne (np. RPO, WFOŚiGW, PROW),

1.1.4. Działania na rzecz zachowania, rewitalizacji, renowacji i odtworzenia obiektów zabytkowych.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie oraz właściciele/zarządcy obiektów zabytkowych,
- Źródło finansowania: Budżet gminy i środki zewnętrzne (np. RPO, PROW, środki z budżetu Państwa i z budżetu Województwa Dolnośląskiego), środki prywatne,

1.1.5. Działania na rzecz zachowania i odtwarzania obszarów przyrodniczo cennych.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z RDOŚ,
- Źródło finansowania: Urząd Miejski i środki zewnętrzne (np., RPO, WFOŚiGW, PROW).

Cel szczegółowy 1.2. Bieżąca modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wodociągowego.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.2.

Budowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych wymagana jest na terenach zurbanizowanych (osiedle domków jednorodzinnych przy ul. Kościuszki i Żymierskiego). W perspektywie strategicznej należy uwzględnić również konieczność modernizacji istniejących sieci, a także racjonalizacji zużycia wody.

Cel szczegółowy 1.2. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

1.2.1 Dążenie do budowy, rozbudowy i utrzymania odpowiedniego stanu infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym w szczególności poprzez:

Zadania modernizacyjne

- Wykonanie modernizacji studni na ujęciu wody SZKLARKI.
- Modernizacja sieci i przyłączy wodociągowych ul. Lipowa – Żymierskiego w Przemkowie.
- Modernizacja sieci i przyłączy ul. Nowa, 10 Lutego, Kościuszki, Sikorskiego, Plac Wolności
- Wykonanie modernizacji studni na ujęciu wody Nowe w Przemkowie.
- Wykonanie modernizacji studni na ujęciu wody WYSOKA.

Zadania rozwojowe

- Budowa sieci wodociągowej z przyłączami ul. Kościuszki – Żymierskiego.
- Budowa sieci wodociągowych ul. Żymierskiego – Ostaszów.
- Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami ul. Kościuszki – Żymierskiego.
- Okres realizacji: 2016 - 2020
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Przemkowie,
- Źródło finansowania: Budżet gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO, PROW oraz WFOŚiGW).

Cel szczegółowy 1.3. Rozwój oferty turystyczno - rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.3.

Istniejące na terenie gminy zasoby przyrodnicze i kulturowe stanowią dobrą bazę do rozwinięcia oferty turystyczno - rekreacyjnej i edukacyjnej. Szczególnie powinna być ona skierowana do mieszkańców najbliższych ośrodków miejskich – Lubina, Głogowa czy Legnicy oraz opierać się na działaniach związanych z turystyką aktywną i weekendową. Aby oferta ta była naprawdę atrakcyjna należy rozbudować sieć tras i ścieżek rowerowych (przystosowanych również do potrzeb Nordic Walking i rolkarzy) i połączyć ją z trasami na terenie sąsiednich gmin, rozbudować infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną, szczególnie na terenach leśnych. Inwestycji również wymaga infrastruktura edukacyjna (ścieżki przyrodnicze i kulturowe, tablice edukacyjne, etc.) prezentująca zasoby przyrodnicze i kulturowe Gminy. Ważne, aby zarówno oferta turystyczna, jak i edukacyjna uwzględniały nowoczesne, interaktywne formy komunikacji i prezentacji – serwisy internetowe, aplikacje mobilne, gry planszowe i elektroniczne, etc. Warto ofertę tą prezentować i promować również w sposób ciekawy, angażujący uczestników w działania, zapewniając im pozytywne emocje i doświadczenie, należy więc tworzyć Ekomuzea czy Wioski Tematyczne.

Cel szczegółowy 1.3. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

1.3.1. Rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie przy współpracy zarządców terenu i infrastruktury oraz LGD,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (np. PROW), środki prywatne,

1.3.2. Rozbudowa sieci tras, ścieżek rowerowych.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie przy współpracy zarządców terenu i infrastruktury oraz LGD,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (np. PROW, RPO), środki prywatne,

1.3.3. Stworzenie i promocja atrakcyjnej oferty turystycznej.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z usługodawcami i LGD,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (np. PROW), środki prywatne.

Cel szczegółowy 1.4. Poprawa funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki odpadów.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.4.

W Gminie Przemków funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów, co wpływa na zwiększenie odzysku odpadów komunalnych. Natomiast, aby skutecznie wprowadzony system zbiórki odpadów komunalnych należałoby zakupić pojemniki oraz rozpowszechnić informację na temat lokalizacji i funkcjonowania Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Cel szczegółowy 1.4. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

1.4.6. Zakup i doposażanie nowych nieruchomości na terenie gminy oraz jednostek podległych Urzędowi Miejskiemu w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne,

1.4.7. Rozpowszechnianie informacji na temat lokalizacji i funkcjonowania Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne,

1.4.8. Usuwanie dzikich wysypisk śmieci.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne.

SFERA GOSPODARCZA

CEL GŁÓWNY 2:

ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY W OPARCIU O PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZKAŃCÓW I PARTNERSKĄ WSPÓŁPRACĘ Z PODMIOTAMI GOSPODARCZYMI.

Dla osiągnięcia celu głównego określono następujące cele szczegółowe:

- 2.1.** Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy.
- 2.2.** Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych i usług.
- 2.3.** Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy.
- 2.4.** Promocja obszarów aktywności gospodarczej (przemysłowej, usługowej, handlowej) Gminy Przemków.

Cel szczegółowy 2.1. Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 2.1.:

W perspektywie wieloletniej, gmina w miarę swoich kompetencji, powinna wspierać i stymulować rozwój przedsiębiorczości na swoim terenie oraz tworzyć przyjazne warunki dla przedsiębiorców działających czy chcących rozpocząć działalność na terenie gminy. Ważnym aspektem tego wsparcia powinno być priorytetowe traktowanie przedsiębiorców, którzy zatrudniają mieszkańców, głównie bezrobotnych, z terenu gminy.

Cel szczegółowy 2.1. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

2.1.1. Wsparcie utworzenia inkubatora przedsiębiorczości wspierającego przedsiębiorczych mieszkańców i podmioty gospodarcze z terenu gminy.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z NGO i przedsiębiorcami,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO),

2.1.2. Stworzenie systemu zachęcającego do prowadzenia biznesu na terenie gminy (np. wyznaczanie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych / preferencje podatkowe).

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie i Rada Miejska,
- Źródła finansowania: Budżet gminy.

Cel szczegółowy 2.2. Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych i usług.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 2.2.:

Jak zaznaczono w diagnozie gmina ma słabo rozwinięte rolnictwo, chociaż posiada doskonały potencjał do rozwoju tej właśnie gałęzi gospodarczej. W związku z tym warto zwrócić uwagę, że w latach 2014 – 2020 jednym z priorytetów UE będzie wspieranie tzw. „krótkich łańcuchów dostaw” oraz tworzenie lokalnych rynków produktów rolnych. W europejskich i polskich ośrodkach aglomeracyjnych rozwijane są również systemy sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych. Warto te trendy wspierać i stworzyć taki system dla pobliskich ośrodków miejskich. Inną ważną kwestią jest wspieranie lokalnych usługodawców, ze szczególnym uwzględnieniem usługodawców turystycznych i gastronomicznych. W przypadku rozwoju oferty turystyki aktywnej i weekendowej, zaplanowanej w innych celach strategii, pojawi się więcej podmiotów gospodarczych działających na tym polu. Zaplanowane w ramach tego celu szczegółowego działania powiązane powinny być z aktywnością Lokalnej Grupy Działania (LGD) „Wrzosowa Kraina”, która wprowadziła system certyfikacji lokalnych produktów i usług.

Cel szczegółowy 2.2. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

2.2.1. Rozwój lokalnego rynku produktów rolnych (targowiska, jarmarki, cykliczne imprezy, system sprzedaży bezpośredniej, działania promocyjne, etc.).

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW w tym w ramach LGD),

2.2.2. Wsparcie działań promujących lokalnych usługodawców i producentów, w tym usługodawców turystycznych.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z producentami i usługodawcami,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (w tym w ramach LGD), środki prywatne,

2.2.3. Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju infrastruktury noclegowej i gastronomicznej.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Inwestor we współpracy z Urzędem Miejskim w Przemkowie i LGD,
- Źródła finansowania: Środki zewnętrzne (RPO, PROW, w tym z LGD) oraz środki prywatne inwestorów,

2.2.4. Zachęcanie mieszkańców do tworzenia gospodarstw agroturystycznych, edukacyjnych i oferty turystyki weekendowej.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z usługodawcami turystycznymi i LGD,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (PROW, w tym w ramach LGD) oraz środki prywatne,

2.2.5. Wsparcie szkoleniowo – doradcze dla rolników i usługodawców.

- Okres realizacji: Stale
- Odpowiedzialność: Instytucje edukacyjne, ośrodki doradztwa we współpracy z Urzędem Miejskim w Przemkowie i LGD,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (PROW, w tym w ramach LGD) oraz środki instytucji edukacyjnych i doradczych.

Cel szczegółowy 2.3. Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 2.3.:

Gmina ma bardzo niewiele formalnych narzędzi, dzięki którym może stymulować rozwój gospodarczy. Rozwiązaniem może być wprowadzenie partnerskiego modelu współpracy samorządu, instytucji otoczenia biznesu i przedsiębiorców działających na terenie gminy. Współpraca ta może się przyczynić do lepszego przepływu informacji pomiędzy tymi podmiotami, stworzenia efektywnego systemu monitoringu lokalnej przedsiębiorczości i zwiększenia innowacyjności lokalnych przedsiębiorców. Jednym z narzędzi, o których warto pamiętać jest tworzenie partnerstw publiczno – prywatnych.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

2.3.1. Powołanie lokalnego forum przedsiębiorczości.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki przedsiębiorców,

2.3.2. Stworzenie i realizacja wspólnego programu edukacyjnego stymulującego postawy przedsiębiorcze.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie i Rada Miejski we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi,
- Źródła finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (RPO, PROW, w tym w ramach LGD),

2.3.3. Wspólne działania lobbystyczne i promocyjne.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi,
- Źródła finansowania: Budżet gminy i środki przedsiębiorców.

Cel szczegółowy 2.4. Promocja obszarów aktywności gospodarczej (przemysłowej, usługowej, handlowej) Gminy Przemków.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 2.4.:

Opracowanie planu promocji terenów inwestycyjnych, związanego ze sferami i terenami pod inwestycje, wpłynie na wzrost zainteresowania potencjalnych inwestorów terenami w gminie, a tym samym sprzedaż gruntów znacznie wzrośnie. Ponadto stworzenie bazy ofert gospodarczych i inwestycyjnych oraz oznakowanie terenów pozwoli na dotarcie do większej liczby potencjalnych inwestorów.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

2.4.1. Opracowanie planu promocji terenów inwestycyjnych.

- Okres realizacji: 2016 - 2020
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
- Źródła finansowania: Budżet gminy,

2.4.2. Wydanie folderu o strefach i terenach pod inwestycje.

- Okres realizacji: 2016 - 2020
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
- Źródła finansowania: Budżet gminy,

2.4.3. Stworzenie internetowej bazy ofert gospodarczych i inwestycyjnych Gminy.

- Okres realizacji: 2016 - 2020
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
- Źródło finansowania: Budżet gminy,

2.4.4. Oznakowanie terenów przeznaczonych do zagospodarowania tablicami informacyjnymi.

- Okres realizacji: 2016 - 2020
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
- Źródło finansowania: Budżet gminy.

SFERA SPOŁECZNA

CEL GŁÓWNY 3:

AKTYWNE WŁĄCZENIE OBYWATELI W ROZWÓJ GMINY ORAZ ZAPEWNIENIE IM SATYSFAKCJONUJĄCYCH WARUNKÓW ŻYCIA.

W czasie pracy warsztatowej wypracowane zostały następujące cele szczegółowe:

- 3.1.** Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju Gminy oraz zachowania jej tożsamości i dziedzictwa.
- 3.2.** Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej.
- 3.3.** Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.
- 3.4.** Poprawa stanu lokalnej infrastruktury komunikacyjnej oraz dostosowanie komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców gminy.

Cel szczegółowy 3.1. Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju Gminy oraz zachowania jej tożsamości i dziedzictwa.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 3.1.

W odczuciu uczestników warsztatów jednym z głównych problemów jest słaby poziom edukacji obywatelskiej, którego efektem jest małe zaangażowanie mieszkańców w życie Gminy. Aby temu przeciwdziałać, należy stworzyć warunki sprzyjające rozwojowi świadomej i aktywnej wspólnoty lokalnej. Realizowane działania powinny koncentrować się zarówno wokół większego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie istniejących już struktur, np. sołectwa czy szkoły, ale także wspierać tworzenie formalnych i nieformalnych organizacji społecznych, tj. organizacji pozarządowych, Kół Gospodyń Wiejskich, Grup Odnowy Wsi, etc. Ważnym działaniem jest również powołanie formalnej reprezentacji organizacji pozarządowych (Rada Działalności Pożytku Publicznego) oraz konkretnych grup społecznych (np. Rada Seniorów, Rada Młodzieży), czy promocja i rozwijanie aktywności w zakresie wolontariatu. Aktywnie działające organizacje pozarządowe, poza funkcjami integracyjnymi, mogą spełniać również funkcje związane z rozwojem Gminy, poprzez zdobywanie na te cele środków zewnętrznych lub realizowanie projektów w partnerstwie z Gminą. Wzrost aktywności i większe zaangażowanie mieszkańców w różnorodne inicjatywy da szansę na rozwój Gminy oraz zachowanie jej tożsamości i dziedzictwa. Istotną rolę dla

rozwoju Gminy stanowi także jej otwarcie na świat oraz możliwość kontynuowania współpracy z innymi gminami państw Unii Europejskiej.

Cel szczegółowy 3.1. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

3.1.1. Powołanie ciał reprezentacji społecznej – np. Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Seniorów, Rady Młodzieży.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie i Rada Miejska we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- Źródło finansowania: Budżet gminy,

3.1.2. Wdrażanie zasad prowadzenia konsultacji społecznych w kwestiach ważnych dla organizacji pozarządowych i lokalnej społeczności.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie i Rada Miejska w Przemkowie we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- źródło finansowania: Budżet gminy.

3.1.3. Realizacja programu edukacji obywatelskiej.

- Okres realizacji: Stale od 2016,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne, środki organizacji pozarządowych (np. FIO).

3.1.4. Realizacja szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje i umiejętności organizacji pozarządowych i innych podmiotów ekonomii społecznej.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- Źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (np. RPO, PROW, w tym z LGD, FIO etc.).

3.1.5. Realizacja gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, odpowiadającego na faktyczne potrzeby organizacji pozarządowych

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (np. PROW, w tym z LGD, FIO, etc.).

3.1.6. Doskonalenie systemu wsparcia dla innych inicjatyw społecznych (rady sołeckie, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, etc.).

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie, POK,
Źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (np. PROW, w tym z LGD, FIO, etc.).

Cel szczegółowy 3.2. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego nr 3.2.

Obecny poziom rozwoju infrastruktury sportowo – rekreacyjnej należy uznać za niezadowalający. W perspektywie do 2020 roku należy zaplanować jego budowę, modernizację oraz uzupełnienie czy tworzenie kompleksowych obiektów rekreacyjno – sportowych, również przy obiektach oświatowych. W celu popularyzacji aktywności fizycznej należy organizować cykliczne imprezy, zawody, spartakiady, etc. dla mieszkańców Gminy przy współpracy mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Cel szczegółowy 3.2. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

3.2.1. Budowa, modernizacja i doposażenie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej oraz wspieranie działań w tym zakresie.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie, inwestorzy,

- źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW, w tym z LGD), środki inwestorów.

3.2.2. Rozwój stałej oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych poprzez zatrudnienie i podnoszenie kompetencji trenerów i animatorów oraz wspieranie w tym zakresie działań organizacji pozarządowych.

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie, POK i organizacje pozarządowe,
- Źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW, w tym z LGD).

Cel szczegółowy 3.3. Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego nr 3.3.

W przypadku infrastruktury kulturalnej można mówić o wysokiej jakości (POK, biblioteki, etc.). Mieszkańcom zależy na stałym rozszerzaniu i wzbogacaniu oferty zajęć. Zwracają oni uwagę również na konieczność zatrudnienia animatorów świetlicowych oraz wyspecyfikowania oferty POK-u pod konkretne grupy odbiorców – dzieci, młodzieży, osób starszych, etc. Cenna będzie także w tym zakresie aktywność organizacji pozarządowych.

Cel szczegółowy 3.3. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

3.3.1. Budowa, modernizacja i doposażenie infrastruktury kulturalnej (POK, biblioteki, , etc.).

- Okres realizacji: Stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z POK-em i organizacjami pozarządowymi,
- źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW w tym z LGD).

3.3.2. Rozwój stałej oferty zajęć kulturalnych w POK-u, bibliotece i świetlicach, m.in. poprzez zatrudnienie animatorów oraz przystosowanie jej do potrzeb mieszkańców, oraz wspieranie aktywności organizacji pozarządowych przy dopełnianiu oferty kulturalnej.

- Okres realizacji: Stale,

- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z POK-em i organizacjami pozarządowymi,
- Źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW, w tym z LGD).

Cel szczegółowy 3.4. Poprawa stanu lokalnej infrastruktury komunikacyjnej oraz dostosowanie komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców gminy.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 3.4.

Jednym z głównych czynników determinujących wielopłaszczyznowy rozwój gminy oraz wpływającym bezpośrednio na jakość życia mieszkańców jest dostępność komunikacyjna gminy. W przypadku gminy Przemków dobrze oceniana jest zewnętrzna dostępność komunikacyjna. Problem stanowi natomiast wewnętrzna komunikacja, która opiera się na drogach powiatowych i gminnych. Podstawową barierą w prawidłowym funkcjonowaniu układu komunikacyjnego jest zły stan techniczny wewnętrznej sieci drogowej. Mimo, iż sieć dróg powiatowych na terenie gminy ma w większości nawierzchnię asfaltową, to jakość tych połączeń budzi wiele zastrzeżeń ze względu na występujące na jezdni spękania, ubytki, koleiny, zastoiska wody itp. Z kolei drogi gminne, zarówno o charakterze publicznym, jak i wewnętrznym, to głównie drogi gruntowe i tłuczniowe, wymagające kompleksowych działań inwestycyjnych. Oczekiwania mieszkańców w zakresie budowy, przebudowy lub modernizacji dróg gminnych najczęściej dotyczą tych odcinków, które zapewniają im bezpośredni dojazd do miejsca zamieszkania lub umożliwiają bezpośrednie połączenie pomiędzy miejscowościami. Negatywnie na ocenę wewnętrzno - gminnych ciągów komunikacyjnych wpływa także brak w większości miejscowości chodników oraz niewystarczająca ilość punktów świetlnych. Dostępność komunikacyjna gminy to także transport publiczny. Ważne jest, aby system ten obejmował swoim zasięgiem wszystkie miejscowości na terenie gminy tak, aby częstotliwość kursów zaspokajała oczekiwania większości mieszkańców. Zdiagnozowany stan wewnętrznej infrastruktury drogowej oraz transportu publicznego to poważne utrudnienia w dostępie do lokalnego ośrodka usług publicznych w gminie, tj. miejscowości Przemków, w której zlokalizowane są między innymi: urząd miejski, szkoła podstawowa i gimnazjum, przedszkola, ośrodek zdrowia, POK, bank, poczta, ośrodek pomocy społecznej i inne. To także przeszkoda w rozwoju lokalnych terenów gospodarczych i budownictwa mieszkaniowego oraz zagrożenie dla bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Cel szczegółowy 3.4. zostanie osiągnięty poprzez następujące priorytety:

3.4.1. Zintensyfikowanie współpracy pomiędzy zarządcą dróg powiatowych a gminą w zakresie przygotowania i wdrożenia programu remontu i przebudowy dróg powiatowych na terenie gminy oraz rozwoju infrastruktury towarzyszącej (chodniki, ścieżki rowerowe).

- Okres realizacji: stale,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z zarządcą dróg powiatowych,
- Źródło finansowania: Budżet gminy, budżet powiatu legnickiego, środki zewnętrzne (NPPDL, PROW),

3.4.2. Poprawa stanu technicznego istniejącej gminnej infrastruktury komunikacyjnej, w tym w szczególności poprzez:

- Przebudowę i modernizację dróg umożliwiających bezpośrednie połączenie pomiędzy miejscowościami.
- Budowę i przebudowę dróg na terenach przeznaczonych pod działalność gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe.
- Przebudowę i modernizację dróg dojazdowych, stanowiących jedyne połączenie obszarów zamieszkania z głównymi ciągami komunikacyjnymi.
- Separacja ruchu drogowego (budowa chodników, dróg rowerowych).
- Budowę i rozbudowę oświetlenia drogowego.
 - Okres realizacji: stale,
 - Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie,
 - Źródło finansowania: Budżet gminy, środki zewnętrzne (NPPDL, PROW),.

3.4.3. Zwiększenie częstotliwości kursów oraz zasięgu transportu publicznego.

- Okres realizacji: 2016 - 2020,
- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie we współpracy z przewoźnikami,
- Źródło finansowania: Budżet gminy, środki przewoźników,

3.4.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury punktowej służącej do obsługi pasażerów komunikacji publicznej (przystanki, wiaty przystankowe, zatoki autobusowe).

- Okres realizacji: stale,

- Odpowiedzialność: Urząd Miejski w Przemkowie, zarządcy dróg,
- Źródło finansowania: Budżet gminy, środki zarządców dróg,

13. SYSTEM ZARZADZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU

System zarządzania realizacją programu jest bardzo ważnym i często niedocenianym elementem budowy gminnego programu rozwoju. Decyduje on bowiem, czy w miarę upływu czasu dynamika procesu realizacji programu będzie rosnąć, czy słabnąć. Brak funkcjonowania tego systemu powoduje, że program staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

Zarządzanie realizacją programu to przede wszystkim:

- tworzenie i doskonalenie instrumentów realizacji,
- aktywne angażowanie partnerów do realizacji zadań zaplanowanych w programie,
- monitorowanie, czyli obserwacja realizacji celów i zadań programu i oraz zmian w warunkach realizacji,
- ewaluacja, czyli ocena przebiegu procesu wdrażania programu,
- aktualizacja programu.

13.1 Instrumenty realizacji programu.

Przy realizacji programu wykorzystywane są przede wszystkim następujące instrumenty:

- prawno - administracyjne,
- ekonomiczne i rynkowe,
- finansowe,
- partycypacyjne,
- z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu,
- informacyjno-edukacyjne.

Instrumenty z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu stanowią bardzo obszerną i ciągle rozbudowywaną grupę narzędzi realizacyjnych. W realizacji strategii będą uwzględnione:

- ściśle powiązanie ze strategią procesu budowy i realizacji budżetu, a zwłaszcza budowy budżetu zadaniowego, Wieloletniej Prognozy Finansowej, funduszu sołectkiego i planów branżowych w tym rozwoju miejscowości i sołectw,
- zarządzanie jakością jako element zarządzania sferą usług publicznych w gminie,
- systemowe podejście do budowy marketingu gminy (w tym promocji).

Przeprowadzane będą badania opinii społecznej (ankiety, sondaże) dla lepszej oceny realizacji wybranych zadań. Wśród mieszkańców upowszechniane będą informacje o postępach i efektach zrównoważonego rozwoju wszystkimi dostępnymi kanałami komunikacji społecznej (audycje telewizyjne, artykuły w prasie, spotkania radnych z wyborcami itp.) przy użyciu narzędzi partycypacji społecznej.

13.2 Podmioty zarządzające realizacją programu.

Do podmiotów zarządzających realizacją programu należą: w pierwszej kolejności Burmistrz oraz Rada Miejska, szefowie jednostek podległych Gminie, kierownicy referatów i koordynatorzy zadań. Proponuje się powołanie nieformalnej grupy społecznej złożonej z uczestników warsztatów opracowujących niniejszy program, poszerzony o cały przekrój osób reprezentujących aktywność gminy – Gminne Forum Rozwoju.

GMINNE FORUM ROZWOJU – pełniące funkcję społecznego partnera w realizacji programu. Praca Forum jest przedłużeniem pracy grupy przygotowującej projekt programu w uspołecznionym procesie. W skład Forum, liczącego od 15 do 20 osób wchodzi: przedstawiciele Urzędu Miejskiego i jego jednostek, przedstawiciele sołectw, lokalni liderzy, reprezentanci przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele innych sektorów życia społeczno-gospodarczego. Forum zwoływane jest przez Lidera Forum w porozumieniu z Burmistrzem, co najmniej 1 raz w roku.

Podczas zebrań Forum:

- przedstawiane jest sprawozdanie z realizacji programu w danym roku,
- zgłaszane są działania do uwzględnienia w aktualizacji programu.

BURMISTRZ I RADA MIEJSKA – pełnią bieżący nadzór nad realizacją programu, czuwają, aby podczas tworzenia budżetu Gminy uwzględniane były priorytety programu, prowadzą akcję informacyjną i promocyjną, uchwalają zmiany w programie.

KOORDYNATOR WDRAŻANIA PROGRAMU -funkcja koordynacji realizacji strategii przypisana jest Burmistrzowi, który m.in.:

- zapewnia, aby każdy z koordynatorów zadań posiadał aktualną wersję programu oraz roczny plan realizacji programu;
- gromadzi dokumentację związaną z programem, zbiera informacje określające postępy w realizacji programu;
- opracuje w 2016 roku założenia Wskaźnikowego Systemu Monitorowania Programu (WSMP);
- prowadzi monitoring realizacji programu z wykorzystaniem WSMP;
- współorganizuje spotkania Forum.

KIEROWNICY REFERATÓW I KOORDYNATORZY poszczególnych zadań strategicznych – realizują przyjęte zadania zgodnie z priorytetami programu, informują Gminne Forum Rozwoju o stanie wdrażania programu.

13.3. Monitoring i zasady aktualizacji programu.

Program jest nie tylko dokumentem, ale przede wszystkim ciągłym procesem związanym z rozwojem Gminy. Określa on cele i programy działań na wiele lat oraz wymaga ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Miejską kończy tylko pewien etap planowania.

Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych itp., i ich uwzględniania w dokumencie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata. Program rozwoju będzie co rok poddawany przeglądowi oraz aktualizacji. Dokonuje tego Burmistrz w konsultacji z Gminnym Forum Rozwoju, a zatwierdza Radą Miejską.

Po wprowadzeniu zmian w programie Burmistrz, jako Główny Koordynator Wdrażania Programu, zobowiązany jest dostarczyć wszystkim zainteresowanym stronom (zwłaszcza koordynatorom poszczególnych zadań) informację o dokonanej aktualizacji programu.

- Nadzór nad wdrażaniem programu będzie sprawować Rada Miejska.
- Za koordynację wszystkich działań na rzecz realizacji programu odpowiada Burmistrz.
- Odpowiednim stanowiskom w Urzędzie Miejskim i gminnych jednostkach przypisana będzie bezpośrednia odpowiedzialność za podejmowanie działań, wynikających z planów realizacyjnych programu.
- Co najmniej raz w roku odbędzie się spotkanie powołanego w Urzędzie Zespołu Wdrażającego Program (jako zespołu przygotowującego materiały dla Gminnego Forum Rozwoju). Na spotkaniu zostaną przeanalizowane postępy w realizacji programu, omówione zostaną konieczne zmiany i uzupełnienia.
- Gminne Forum Rozwoju przynajmniej raz w roku podejmie dyskusję nad postępami w realizacji programu.

Wyżej wymienione elementy będą stanowiły monitoring i ewaluację na rzecz społecznego udziału w ocenie wdrażania programu. W ramach prac Gminnego Forum Rozwoju opracowane powinny być szczegółowe wytyczne dotyczące monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu.

13.4. Wskaźnikowy system monitorowania strategii

Niniejsza tabela stanowi propozycję strategicznych wskaźników w ramach Wskaźnikowego Systemu Monitorowania Programu (WSMP). Rekomenduje się opracowanie na poziomie Gminnego Forum Rozwoju szczegółowych wytycznych do stworzenia wskaźników dla zadań ujętych w planach operacyjnych uwzględniających priorytety dla konkretnych sfer rozwoju. System ten powinien być dostosowany do stworzonych przez Forum rocznych planów wdrażania.

Cel główny 1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych, środowiskowych i kulturowych na rzecz rozwoju Gminy.			
Cele szczegółowe	Wskaźniki	Źródło informacji	Planowany efekt
Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz	Liczba obiektów znajdujących się w Inwentaryzacji	UM,	Zwiększenie liczby obiektów i terenów objętych różnymi

kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej, działań edukacyjnych i ochronnych oraz opracowanie niezbędnych dokumentów.	Przyrodniczej oraz liczba obszarów chronionych na terenie gminy.		formami ochrony przyrody
Bieżąca modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wodociągowego.	Liczba zmodernizowanych oraz wybudowanych sieci i przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych.	UM	Zwiększenie liczby zmodernizowanych oraz wybudowanych sieci i przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych.
Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej i edukacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.	Liczba turystów korzystających z ofert turystycznych realizowanych na terenie gminy.	UM, usługodawcy turystyczni	Zwiększenie liczby turystów korzystających z oferty) mierzone przez sezonowe badania ruchu turystycznego)
Selektywna zbiórka odpadów komunalnych.	Liczba zakupionych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.	UM,	Zwiększenie liczby pojemników
Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	Liczba mieszkańców poddanych edukacji ekologicznej.	UM	Zwiększenie liczby mieszkańców posiadających świadomość ekologiczną
Cel główny 2. Rozwój gospodarczy gminy w oparciu o przedsiębiorczość mieszkańców i partnerską współpracę z podmiotami gospodarczymi.			
Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy.	Liczba podmiotów i instytucji wspierających tworzenie nowych i rozwijanie istniejących podmiotów gospodarczych na terenie gminy.	UM we współpracy z podmiotami prowadzącymi.	Zwiększenie liczby podmiotów wspierających rozwój przedsiębiorczości.
Rozwój rynku lokalnych produktów,	Liczba lokalnych producentów i	UM, usługodawcy i producenci,	Wzrost liczby producentów

w tym rolniczych i usług.	usługodawców promujących się na lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich targach branżowych		i usługodawców, którzy promują się na wydarzeniach branżowych.
Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy.	Liczba zarejestrowanych na terenie gminy podmiotów gospodarczych.	UM, GUS	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.
Promocja obszarów aktywności gospodarczej (przemysłowej, usługowej, handlowej) Gminy Przemków.	Liczba sprzedanych gruntów gminnych.	UM,	Zwiększenie sprzedaży gruntów gminnych.
Cel szczegółowy 3. Aktywne włączenie obywateli w rozwój gminy oraz zapewnienie im satysfakcjonujących warunków życia.			
Włączenie obywateli i organizacji w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju gminy oraz zachowania jej tożsamości i dziedzictwa.	Ilość nowoutworzonych organizacji pozarządowych oraz powołanych ciał dialogu społecznego.	UM, starostwo powiatowe	Wzrost liczby działających na terenie gminy organizacji pozarządowych oraz aktywnie funkcjonujących ciał dialogu społecznego.
Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej.	Ilość wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	UM,	Zwiększenie ilości infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.	Ilość zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej oraz nowoutworzonych ofert zajęć kulturalnych	UM	Zwiększenie ilości infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych.
Poprawa stanu lokalnej	Długość	UM	Zwiększenie dobrej

infrastruktury komunikacyjnej oraz dostosowanie komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców gminy.	wybudowanych przebudowanych i zmodernizowanych dróg lokalnych		jakości dróg oraz poprawa jakości życia mieszkańców
--	---	--	---

14. POWIAZANIE ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU

14.1 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r. została uchwalona w 2013 r. i jest zaktualizowaną i gruntownie przebudowaną wersją strategii z 2005 r.

Wizja regionu określona w nowej strategii to: „ Blisko siebie – Blisko Europy”

Cel nadrzędny: „ Nowoczesna gospodarka w atrakcyjnym środowisku”.

Cel nadrzędny zostanie zrealizowany poprzez realizację 8 celów szczegółowych:

1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy.
2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej,
3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP.
4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno - informacyjnych.
6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.
7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.

Badaniu poddano ich zgodność z celami szczegółowymi niniejszego programu. Powiązania będące jego wynikiem zawarto poniżej. Jak widać, mamy do czynienia z bardzo wysokim stopniem zgodności.

**Tabela 14.1 Powiązania Programu Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy
Przemków ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego**

Cele szczegółowe Programu Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Przemków na lata 2016 - 2020	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku
Sfera środowiskowa	
Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej, działań edukacyjnych i ochronnych oraz opracowanie niezbędnych dokumentów.	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
Bieżąca modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wodociągowego.	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
Rozwój oferty turystyczno - rekreacyjnej i edukacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.	Cel 2 Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
Selektywna zbiórka odpadów komunalnych.	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa. Cel 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno- informacyjnych. Cel. 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
Sfera gospodarcza	
Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy.	Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP. Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników. Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.

Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych i usług.	Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP. Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników. Cel 7 Wyłączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy.	Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP. Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników. Cel 7 Wyłączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
Promocja obszarów aktywności gospodarczej (przemysłowej, usługowej, handlowej) Gminy Przemków.	Cel. 1 Rozwój gospodarki opartej na wiedzy Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP. Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.
Sfera społeczna	
Włączenie obywateli i organizacji w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju gminy oraz zachowania jej tożsamości i dziedzictwa.	Cel 7 Wyłączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia. Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.
Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej.	Cel 7 Wyłączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.	Cel 7 Wyłączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
Poprawa stanu lokalnej infrastruktury komunikacyjnej oraz dostosowanie komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców gminy.	Cel 2 Zrównoważony transport o poprawa dostępności transportowej. Cel 7 Wyłączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.

14.2 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Kraju do 2020r.

Cele zapisane w Programie Rozwoju Gminy Przemków powinny wpisywać się w nadrzędny dla Polski wieloletni dokument strategiczny rozwoju społeczno - gospodarczego, tj. **Strategię Rozwoju Kraju 2020** (SRK), stanowiący odniesienie dla innych strategii i programów rządowych, jak i innych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym i lokalnym. Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić, uwzględniając przy tym najważniejsze trendy rozwoju gospodarki światowej oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w Strategii Europa 2020. SRK zakłada, że Polska w roku 2020 to aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne

państwo. Wizja ta ma zostać osiągnięta poprzez działania realizowane w 3 obszarach strategicznych:

- sprawne i efektywne państwo,
- konkurencyjna gospodarka,
- spójność społeczna i terytorialna.

Badaniu poddano zgodność celów w ramach poszczególnych obszarów z celami szczegółowymi niniejszego programu. Powiązania, będące jego wynikiem, zawarto w poniżej tabeli. Jak widać, mamy tu również do czynienia z bardzo wysokim stopniem zgodności.

Tabela 14.2 Powiązania programu rozwoju Gminy Przemków ze Strategią Rozwoju Kraju

Cele szczegółowe Programu Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Przemków na lata 2016-2020.	Cele Strategii Rozwoju Kraju do 2020 roku
Sfera środowiskowa	
Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej, działań edukacyjnych i ochronnych oraz opracowanie niezbędnych dokumentów.	II.6.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Bieżąca modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wodociągowego.	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej i edukacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Selektywna zbiórka odpadów komunalnych.	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Sfera gospodarcza	
Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy.	II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług

	średnio i wysoko zaawansowanych Technologicznie II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności Gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej
Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług.	II.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych Technologicznie Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno - spożywczego
Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy.	II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych Technologicznie Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno - spożywczego II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności Gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej
Promocja obszarów aktywności gospodarczej (przemysłowej, usługowej, handlowej) Gminy Przemków.	II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności Gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej
Sfera społeczna	
Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju gminy oraz zachowania jej tożsamości i dziedzictwa.	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich
Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej.	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych

	III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych
Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych
Poprawa stanu lokalnej infrastruktury komunikacyjnej oraz dostosowanie komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców gminy	II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych